2023 m. sausio 18 d., trečiadienis

P9_TA(2023)0011

2022 m. metinė ataskaita dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje bei Europos Sąjungos politikos šioje srityje

2023 m. sausio 18 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2022 m. metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje bei Europos Sąjungos politikos šioje srityje (2022/2049(INI))

(2023/C 214/06)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija),

— atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2, 3, 8, 21 ir 23 straipsnius,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 17 ir 207 straipsnius,

— atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 2, 3, 11 ir 17 principus,

— atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir kitas Jungtinių Tautų žmogaus teisių srities sutartis ir priemones,

— atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą bei Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą,

— atsižvelgdamas į 1948 m. Jungtinių Tautų konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį ir į 2020 m. birželio 22 d. Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos rezoliuciją 43/29 dėl genocido prevencijos,

— atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 17 d. Jungtinių Tautų tarptautinę konvenciją dėl kovos su įkaitų ėmimu,

— atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,

— atsižvelgdamas į 1981 m. lapkričio 25 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje 36/55 paskelbtą Deklaraciją dėl visų formų netolerancijos ir diskriminacijos religijos ar tikėjimo pagrindu panaikinimo,

— atsižvelgdamas į 1984 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą,

— atsižvelgdamas į 1992 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų tautinėms arba etninėms, religinėms arba kalbinėms mažumoms priklausančių asmenų teisių deklaraciją,

— atsižvelgdamas į 1998 m. gruodžio 9 d. bendru sutarimu priimtą Jungtinių Tautų deklaraciją dėl žmogaus teisių gynėjų,

— atsižvelgdamas į 1989 m. lapkričio 20 d. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją ir du jos fakultatyvius protokolus, priimtus 2000 m. gegužės 25 d.,

— atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 13 d. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją, kuri, vadovaujantis 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimu 2010/48/EB dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos sudarymo Europos bendrijos vardu ([1]), 2011 m. sausio 21 d. įsigaliojo ES,

— atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 20 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtą Tarptautinę konvenciją dėl visų asmenų apsaugos nuo priverstinio dingimo,

([1]) OL L 23, 2010 1 27, p. 35.

2023 m. sausio 18 d., trečiadienis

— atsižvelgdamas į 2007 m. rugsėjo 13 d. priimtą Jungtinių Tautų deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių ir į 1989 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją Nr. 169 dėl čiabuvių ir gentimis gyvenančių tautų,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų sutartį dėl prekybos ginklais, ypač jos 7 straipsnį dėl eksporto ir eksporto vertinimo, ir į ES elgesio kodeksą ginklų eksporto srityje,

— atsižvelgdamas į 1995 m. rugsėjo 15 d. Pekino deklaraciją,

— atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 25 d. priimtą Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., ypač į jos 1, 4, 5, 8, 10 ir 16 tikslus,

— atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 19 d. Pasaulinį susitarimą dėl saugios, tvarkingos ir teisėtos migracijos ir į 2018 m. Pasaulinį susitarimą dėl pabėgėlių,

— atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 24 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliuciją dėl agresijos prieš Ukrainą humanitarinių padarinių,

— atsižvelgdamas į 2022 m. rugpjūčio 31 d. Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro vertinimą dėl susirūpinimą keliančios žmogaus teisių padėties Kinijos Liaudies Respublikos Sindziango uigūrų autonominiame regione,

— atsižvelgdamas į 2022 m. rugsėjo 23 d. Žmogaus teisių tarybos 51-ojoje sesijoje padarytą Jungtinių Tautų nepriklausomos tarptautinės tyrimų komisijos dėl Ukrainos pirmininko pareiškimą,

— atsižvelgdamas į 1994 m. Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą ir jos peržiūros konferencijų rezultatus,

— atsižvelgdamas į 1997 m. balandžio 4 d. priimtą Europos Tarybos konvenciją dėl žmogaus teisių ir orumo apsaugos biologijos ir medicinos taikymo srityje (CETS Nr. 164) ir jos protokolus, į 2005 m. gegužės 16 d. priimtą Konvenciją dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis (CETS Nr. 197) ir 2007 m. spalio 25 d. priimtą Konvenciją dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prieš juos (CETS Nr. 201),

— atsižvelgdamas į 2011 m. gegužės 11 d. Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija), kurią yra ratifikavusios ne visos valstybės narės,

— atsižvelgdamas į Europos Tarybos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos protokolą Nr. 6 dėl mirties bausmės panaikinimo,

— atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 16 d. Europos Tarybos Ministrų Komiteto priimtą rezoliuciją dėl Rusijos Federacijos narystės Europos Taryboje nutraukimo,

— atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 30 ir 31 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl Ukrainos,

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/1998 dėl ribojamųjų kovos su šiurkščiais žmogaus teisių pažeidimais priemonių [2],

— atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“ [3],

— atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 12 d. Tarybos išvadas dėl ES prioritetų Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 76-ojoje sesijoje 2021 m. rugsėjo mėn. – 2022 m. rugsėjo mėn.,

— atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 24 d. Tarybos išvadas dėl ES prioritetų Jungtinių Tautų žmogaus teisių forumuose 2022 m.,

---

[2] OL L 410 I, 2020 12 7, p. 1.
[3] OL L 209, 2021 6 14, p. 1.

— atsižvelgdamas į 2022 m. liepos 18 d. Tarybos išvadas dėl ES prioritetų Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 77-ojoje sesijoje 2022 m. rugsėjo mėn. – 2023 m. rugsėjo mėn.,

— atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 25 d. Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos bendrą komunikatą „2020–2024 m. ES žmogaus teisių ir demokratijos veiksmų planas“ (JOIN(2020)0005) ir į 2020 m. lapkričio 18 d. Tarybos išvadas šiuo klausimu,

— atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos bendrą komunikatą „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas. Vykdant ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“ (JOIN(2020)0017),

— atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 24 d. Komisijos komunikatą „ES strategija dėl vaiko teisių“ (COM(2021)0142),

— atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „Lygybės sąjunga. 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija“ (COM(2021)0101),

— atsižvelgdamas į 2004 m. birželio 14 d. Tarybos priimtas ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų,

— atsižvelgdamas į 2009 m. atnaujintas ES gaires dėl skatinimo laikytis tarptautinės humanitarinės teisės ([4]),

— atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 12 d. Tarybos atnaujintas ES gaires dėl mirties bausmės,

— atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 24 d. Tarybos priimtas ES religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo ir apsaugos gaires,

— atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 24 d. Tarybos priimtas ES lesbiečių, gėjų, biseksualių, translyčių ir interseksualių (LGBTI) asmenų naudojimosi visomis žmogaus teisėmis propagavimo ir gynimo gaires,

— atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 12 d. Tarybos priimtas ES žmogaus teisių gaires dėl saviraiškos laisvės internete ir realiame gyvenime,

— atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 18 d. Tarybos priimtas ES žmogaus teisių gaires dėl nediskriminavimo išorės veiksmuose,

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 17 d. Tarybos priimtas ES žmogaus teisių gaires dėl saugaus geriamojo vandens ir sanitarijos paslaugų,

— atsižvelgdamas į 2019 m. rugsėjo 16 d. Tarybos priimtas peržiūrėtas ES kovos su kankinimu ir kitokiu žiauriu, nežmonišku ar žeminančiu elgesiu ir baudimu trečiosiose šalyse politikos gaires,

— atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 22 d. Tarybos priimtas peržiūrėtas ES gaires dėl dialogų žmogaus teisių klausimais su trečiosiomis šalimis partnerėmis ir (arba) trečiosiomis šalimis,

— atsižvelgdamas į Europos Parlamento tyrimų tarnybos 2022 m. rugpjūčio 24 d. ES politikos įgyvendinimo vertinimą dėl ES gairių dėl žmogaus teisių gynėjų,

— atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 12 d. Komisijos komunikatą „Demokratijos ir tvaraus vystymosi ištakos. ES bendradarbiavimas su pilietinės visuomenės organizacijomis išorės santykių srityje“ (COM(2012)0492),

([4]) OL C 303, 2009 12 15, p. 12.

2023 m. sausio 18 d., trečiadienis

— atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 (COM(2022)0071),

— atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl produktų, pagamintų naudojant priverčiamąjį darbą, uždraudimo Sąjungos rinkoje (COM(2022)0453),

— atsižvelgdamas į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pranešimą „2021 m. metinė ataskaita dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje“,

— atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 7 d. Europos ombudsmeno strateginę iniciatyvą dėl to, kaip Europos Komisija užtikrina pagarbą žmogaus teisėms tarptautinių prekybos susitarimų kontekste,

— atsižvelgdamas į Europos Parlamento skiriamą Sacharovo premiją už minties laisvę, kuri 2021 m. buvo skirta nuo 2021 m. sausio mėn. Rusijoje kalinamam žymiam Rusijos politikui, teisininkui ir su korupcija kovojančiam aktyvistui Aleksejui Navalnui,

— atsižvelgdamas į savo 2018 m. liepos 3 d. rezoliuciją dėl pasaulyje vykdomų čiabuvių tautų teisių pažeidimų, įskaitant žemės grobimą ([5]),

— atsižvelgdamas į 2019 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl ES gairių ir ES specialiojo pasiuntinio religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais įgaliojimų ([6]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl lyčių lygybės ES užsienio ir saugumo politikoje ([7]),

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 10 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl įmonėms tenkančios išsamaus patikrinimo prievolės ir įmonių atskaitomybės ([8]),

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 19 d. rezoliuciją dėl žmogaus teisių apsaugos ir ES išorės migracijos politikos ([9]),

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 19 d. rezoliuciją dėl klimato kaitos poveikio žmogaus teisėms ir aplinkos gynėjų vaidmens šioje srityje ([10]),

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl ES visuotinio sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimo (ES Magnitskio aktas) ([11]),

— atsižvelgdamas į savo 2021 m. rugsėjo 16 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl smurto lyties pagrindu nustatymo nauja nusikaltimų sritimi, nurodyta SESV 83 straipsnio 1 dalyje ([12]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. vasario 17 d. rekomendaciją Tarybai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl korupcijos ir žmogaus teisių ([13]),

---

([5]) OL C 118, 2020 4 8, p. 15.
([6]) OL C 411, 2020 11 27, p. 30.
([7]) OL C 404, 2021 10 6, p. 202.
([8]) OL C 474, 2021 11 24, p. 11.
([9]) OL C 15, 2022 1 12, p. 70.
([10]) OL C 15, 2022 1 12, p. 111.
([11]) OL C 99, 2022 3 1, p. 152.
([12]) OL C 117, 2022 3 11, p. 88.
([13]) OL C 342, 2022 9 6, p. 295.

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. vasario 17 d. rezoliuciją 2021 m. metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje ([14]), taip pat į savo ankstesnes rezoliucijas dėl ankstesnių metinių ataskaitų,

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. balandžio 7 d. rezoliuciją „Dėl karo Ukrainoje bėgančių vaikų ir jaunuolių apsauga ES“ ([15]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. gegužės 3 d. rezoliuciją dėl mažumų persekiojimo dėl tikėjimo ar religijos ([16]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. gegužės 3 d. rezoliuciją „ES strategijos, kuria būtų skatinamas vaikų ugdymas visame pasaulyje, kūrimas: COVID-19 pandemijos poveikio švelninimas“ ([17]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. gegužės 5 d. rezoliuciją dėl karo prieš Ukrainą poveikio moterims ([18]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. gegužės 19 d. rezoliuciją dėl kovos su nebaudžiamumu už karo nusikaltimus Ukrainoje ([19]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl žmogaus teisių padėties Sindziange, įskaitant Sindziango policijos bylas ([20]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl naujos prekybos priemonės, kuria siekiama uždrausti produktus, pagamintus naudojant priverstinį darbą ([21]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. birželio 9 d. rezoliuciją „Pasaulinės grėsmės teisei į abortą: tikimybė, kad Aukščiausiasis Teismas panaikins teises į abortą JAV“ ([22]) ir į savo 2022 m. liepos 7 d. rezoliuciją dėl JAV Aukščiausiojo Teismo sprendimo Jungtinėse Valstijose panaikinti teisę į abortą ir poreikio Europos Sąjungoje užtikrinti teisės į abortą bei moterų sveikatos apsaugą ([23]),

— atsižvelgdamas į savo rezoliucijas (ypač 2021 ir 2022 metais priimtas rezoliucijas) dėl žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės principų pažeidimų (vadinamosios skubios rezoliucijos), nuo 2019 m. priimtas pagal Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonę,

— atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0298/2022),

A. kadangi Europos Sąjunga yra grindžiama pagarbos žmogaus orumui, laisvės, demokratijos, lygybės, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms vertybėmis, kaip nustatyta ES sutarties 2 straipsnyje; kadangi, kaip įtvirtinta ES sutarties 21 straipsnyje, Sąjungos veiksmai tarptautinėje arenoje turėtų būti grindžiami principais, paskatinusiais jos pačios sukūrimą, vystymąsi ir plėtrą, ir kurių įgyvendinimą ji skatina platesniame pasaulyje;

B. kadangi veiksminga žmogaus teisių apsauga ir gynimas, taip pat žmogaus orumas turi būti visos ES išorės politikos, įskaitant vystymąsi, prekybą, saugumą ir gynybą, migraciją, kaimynystę ir plėtrą, pagrindas;

([14]) OL C 342, 2022 9 6, p. 191.
([15]) OL C 434, 2022 11 15, p. 50.
([16]) OL C 465, 2022 12 6, p. 33.
([17]) OL C 465, 2022 12 6, p. 44.
([18]) OL C 465, 2022 12 6, p. 155.
([19]) OL C 479, 2022 12 16, p. 68.
([20]) OL C 493, 2022 12 27, p. 96.
([21]) OL C 493, 2022 12 27, p. 132.
([22]) OL C 493, 2022 12 27, p. 120.
([23]) Priimti tekstai, P9_TA(2022)0302.

2023 m. sausio 18 d., trečiadienis

C. kadangi ES vidaus ir išorės politikos nuoseklumas yra neatsiejama patikimos ir veiksmingos ES žmogaus teisių politikos dalis;

D. kadangi Sąjunga yra tvirtai įsitikinusi ir visapusiškai remia daugiašališkumą, taisyklėmis grindžiamą pasaulinę tvarką, kurios pagrindas – tarptautinės teisės laikymasis ir demokratiniai procesai, ir visuotines vertybes, principus bei normas, įskaitant įtvirtintus Jungtinių Tautų chartijoje, kuriais vadovaujasi Jungtinių Tautų valstybės narės, be kita ko, tarpusavio santykiuose;

E. kadangi lyčių lygybė yra viena iš pagrindinių ES vertybių; kadangi teisė į vienodą požiūrį ir teisė į nediskriminavimą yra viena pagrindinių teisių, kuri įtvirtinta Sutartyse ir Chartijoje, ir jos turėtų būti visapusiškai paisoma; kadangi pagal Chartijos 3 straipsnį teisė į asmens neliečiamybę yra nepaprastai svarbi; kadangi todėl kaip horizontalųjį principą reikėtų visose ES veiklos ir politikos kryptyse įgyvendinti ir į jas įtraukti lyčių aspekto integravimą ir tarpsektorinį požiūrį;

F. kadangi visame pasaulyje plintantis autoritarizmas, neliberalizmas, populizmas ir žmogaus teisių pažeidimai kelia grėsmę taisyklėmis grindžiamai pasaulinei tvarkai ir vertybėms bei principams, kuriais grindžiama Sąjunga; kadangi pagal 2021 m. demokratijos indeksą („Democracy Index“) šiuo metu mažiau nei pusė (45,7 proc.) visų pasaulio gyventojų gyvena šalyse, kurių santvarka – vienokios ar kitokios rūšies demokratija, o daugiau nei 37 proc. gyvena autoritarinių režimų valstybėse;

G. kadangi terorizmas ir toliau išlieka viena rimčiausių grėsmių tarptautinei taikai ir saugumui, taip pat daro akivaizdžią žalą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms;

H. kadangi COVID-19 pandemija visame pasaulyje sukėlė nuosmukį žmogaus teisių apsaugos srityje, kurį paskatino priemonės ir politika, kurių buvo imtasi motyvuojant siekiu stabdyti viruso plitimą, o šios priemonės ir politika daugeliu atveju buvo susiję su tuo, kad ne vienoje valstybėje nustojo veikti demokratijos principai;

I. kadangi dėl ekstremaliųjų ekologinio pobūdžio situacijų, įskaitant tas, kurias kelia klimato kaita ir miškų naikinimas, daugėja žmogaus teisių pažeidimų ir jos daro poveikį ne tik artimiausiose apylinkėse esantiems asmenims, bet ir visai žmonijai; kadangi per pastaruosius metus padaugėjo asmenų, kurie gina žmogaus teises, aplinką ir žmonių galimybę naudotis savo žeme bei gamtos ištekliais, nužudymo, užpuolimo ir kitų rūšių smurto prieš juos atvejų; kadangi klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas yra dvi neatidėliotinai spręstinos ir tarpusavyje susijusios problemos, kuriomis grindžiamas tiek darnus vystymasis, tiek naudojimasis žmogaus teisėmis visame pasaulyje;

J. kadangi dėl Europoje patiriamos energetikos ir gamybos krizės žemyne gali išaugti skurdo lygis ir pažeidžiamumas, o kartu tai gali turėti potencialiai žalingą poveikį žmogaus teisėms;

K. kadangi teisės į minties, sąžinės ir religijos laisvę, įskaitant teisę tikėti arba netikėti, laikytis teistinių, agnostinių ar ateistinių pažiūrų, keisti savo religiją arba jos atsisakyti ir viešai išpažinti savo tikėjimą, pažeidimai kelia priespaudą, konfliktus ir karą visame pasaulyje;

Bendros tendencijos ir visuotiniai iššūkiai demokratijai ir žmogaus teisėms

1. dar kartą patvirtina žmogaus teisių visuotinumą ir nedalumą bei kiekvieno žmogaus prigimtinį orumą; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad yra tvirtai įsipareigojęs spręsti žmogaus teisių problemas ES ir visame pasaulyje, ir primena ES bei jos valstybių narių pareigą siekti pirmauti pasaulyje propaguojant ir ginant žmogaus teises, pagrindines laisves ir demokratiją paisant pagrindinių Sąjungos vertybių;

2. yra įsitikinęs, kad žmogaus teisių, pagrindinių laisvių ir kiekvieno asmens orumo apsauga privalo būti Sąjungos išorės politikos kertinis akmuo; šiuo tikslu primygtinai ragina Sąjungą laikytis nuolatinio plataus užmojo įsipareigojimo užtikrinti, kad žmogaus teisių apsauga būtų pagrindinė visų sričių ES politikos dalis, ir didinti ES vidaus ir išorės politikos nuoseklumą šioje srityje;

3. primena, kad ES prioritetų žmogaus teisių srityje planu turėtų būti 2020–2024 m. ES veiksmų planas žmogaus teisių ir demokratijos srityje ir todėl juo turėtų būti grindžiamos visos ES išorės politikos kryptys; pabrėžia, jog yra svarbu, kad valstybės narės prisiimtų atsakomybę už ES veiksmų planą ir viešai praneštų apie savo veiksmus pagal jį; ragina nacionalinius ir regioninius parlamentus, nacionalines žmogaus teisių institucijas ir pilietinės visuomenės organizacijas bendradarbiauti su valstybių narių lygmens valdžios institucijomis, siekiant prisidėti prie ES išorės žmogaus teisių politikos vykdymo; ragina į ateityje Tarybos atliekamą bet kurių ES žmogaus teisių gairių peržiūrą ir atnaujinimą įtraukti Parlamentą ir užtikrinti didesnį jų įgyvendinimo skaidrumą;

4. reiškia didelį susirūpinimą dėl didelių grėsmių žmogaus teisėms ir demokratijai visame pasaulyje, pažymėdamas, kad demokratinių valstybių skaičius toliau mažėja, o autoritarinių režimų skaičius išaugo, todėl per pastaruosius metus beveik 75 proc. pasaulio gyventojų susidūrė su jų šalyse pablogėjusia žmogaus teisių padėtimi; susirūpinęs pabrėžia, kad įvairiose pasaulio šalyse vis dažniau šiurkščiai pažeidžiamos žmogaus teisės ir tarptautinė humanitarinė teisė, taip pat plačiai paplitęs nebaudžiamumas už šiuos pažeidimus;

5. apgailestauja, kad nepaisydami to, jog reikia sutelkti dėmesį į atsaką į klimato kaitos keliamas grėsmes ir atsigavimą nuo neigiamo COVID-19 pandemijos poveikio užtikrinant visuotinį solidarumą, kai kurie autoritariniai lyderiai ne tik netinkamai valdė pandemiją ir pasaulinius išteklius, bet ir suintensyvino represijas prieš politinę opoziciją, nepritarimą reiškiančias grupes, žmogaus teisių gynėjus, pilietinės visuomenės organizacijas, įskaitant bendruomenių vadovaujamas ir tikėjimu grindžiamas bei religines organizacijas, ir nepriklausomą žiniasklaidą, taip pat skatina ir plečia esamus vidaus ir tarptautinius konfliktus ir kelia naujų konfliktų, turinčių pražūtingą poveikį žmogaus teisėms; apgailestauja dėl kelių atvejų, kai autoritariniai vadovai piktnaudžiavo pandemijos poveikiu, kad pateisintų savo represinės politikos griežtinimą;

6. pabrėžia, jog svarbu, kad, siekdamos spręsti pasaulines problemas žmogaus teisių ir demokratijos srityje, ES ir jos valstybės narės nuosekliai veiktų kartu, ypač daugiašaliuose forumuose, ir jog svarbu išlaikyti nuoseklumą su jos išorės ir vidaus politika; mano, kad tolesnis vieningo balsavimo taisyklės taikymas priimant tam tikrus užsienio politikos sprendimus, įskaitant sankcijas žmogaus teisių pažeidėjams, kliudo imtis būtinų ryžtingų veiksmų atsižvelgiant į kintančias geopolitines aplinkybes, todėl šią taisyklę reikėtų persvarstyti;

7. primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares dėti daugiau pastangų remti demokratiją ir žmogaus teises visame pasaulyje; atsižvelgdamas į tai, ragina ES ir jos valstybes nares tiek individualiai, tiek bendradarbiaujant su bendraminčiais tarptautiniais partneriais užkirsti kelią nepriimtiniems bandymams susilpninti demokratines institucijas bei visuotines žmogaus teises ir susiaurinti pilietinės visuomenės erdvę; dar kartą pabrėžia daugiašališkumo kaip priemonės šiam tikslui pasiekti svarbą; pabrėžia, kad svarbu visuose ES diplomatiniuose santykiuose su visais partneriais, visų pirma su šalimis, kurios laikomos strateginėmis partnerėmis, teikti pirmenybę susirūpinimą keliantiems demokratijos ir žmogaus teisių klausimams; be to, pabrėžia, kad svarbu ES parlamentinėje veikloje skirti pirmenybę žmogaus teisių klausimams, be kita ko, Žmogaus teisių pakomitetį pertvarkant į savarankišką komitetą; pažymi, kad 2022 m. rugpjūčio 26 d. pradėtas bandomasis projektas, kurio tikslas – įsteigti Europos diplomatijos akademiją;

8. primena, jog, siekiant realizuoti plačių užmojų ES žmogaus teisių srities užsienio politikos įsipareigojimus ir retoriką, tokia politika turi būti pavyzdinė, kad nebūtų pakenkta jos patikimumui priešinantis pasauliniam demokratiniam nuosmukiui; ragina ES institucijas ir įstaigas, įskaitant Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT), užtikrinti, kad ES ir valstybių narių įsipareigojimai žmogaus teisių srityje būtų nuosekliai įgyvendinami vykdant ES bendrą užsienio ir saugumo politiką; šiuo atžvilgiu ragina jas privačiai ir viešai, taip pat dvišaliuose ir daugiašaliuose forumuose naudotis visomis diplomatinėmis priemonėmis, siekiant iškelti šalims partnerėms žmogaus teisių klausimus; pakartoja savo raginimą ES ypač rūpintis, kad būtų įvertinti bet kokie pažeidimai, susiję su jos pačios politika, projektais ir finansavimu trečiosiose valstybėse, įskaitant Europos investicijų banko ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko teikiamą finansavimą, ir užkirstas kelias šiems pažeidimams, taip pat sukurti asmenų ar grupių, kurių teisės galėjo būti pažeistos dėl ES veiklos tose šalyse, skundų nagrinėjimo tvarką;

Rusijos agresija prieš Ukrainą

9. kuo griežčiausiai smerkia neteisėtą, nepagrįstą ir neišprovokuotą Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, taip pat Baltarusijos dalyvavimą jame, kuriuo Rusijai sudaroma galimybė iš jos teritorijos rengti mirtinus išpuolius prieš Ukrainą; atsižvelgdamas į tai, smarkiai apgailestauja dėl žmonių kančių ir smerkia sunkius žmogaus teisių bei humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos padarė Rusijos ginkluotosios pajėgos ir jos nevalstybiniai subjektai Ukrainoje;

10. palankiai vertina bendras ES, jos valstybių narių ir pilietinės visuomenės pastangas reaguojant į karą; be to, palankiai vertina Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijose ir balsavimuose dėl neteisėto karo Ukrainoje daugelio šalių išreikštą solidarumą su Ukraina; dar kartą pabrėžia, jog reikia stiprinti ES diplomatines pastangas dėl šalių, kurios balsuojant dėl 2022 m. kovo 2 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtos rezoliucijos dėl agresijos prieš Ukrainą ir vėlesnių rezoliucijų šiuo klausimu susilaikė arba balsavo prieš, siekiant paaiškinti Rusijos agresijos rimtumą ir būtinybę tarptautinei bendruomenei vieningai reaguoti į šį akivaizdų tarptautinės teisės pažeidimą; ragina ES ir jos valstybes nares teikti Ukrainos žmonėms paramą, kuri šiems reikalinga savo laisvei, demokratijai, žmogaus teisėms ir tarptautinei teisei apginti; palankiai vertina per karą pritaikytas precedento neturinčias sankcijas ir ragina jas koordinuotai įgyvendinti; be to, ragina ES ir jos valstybes nares remti pastangas ir stiprinti Rusijos nepriklausomas pilietinės visuomenės organizacijas, siekiant padėti kurti pagrindus būsimai demokratinei santvarkai Rusijoje;

11. griežtai smerkia Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą metu Rusijos ginkluotųjų pajėgų ir nevalstybinių subjektų įvykdytus žiaurumus, karo nusikaltimus ir šiurkščius tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, įskaitant seksualinį smurtą, smurtą dėl lyties ir civilių bei karo belaisvių kankinimą ir žudymą, ir yra stipriai susirūpinęs dėl jų; primygtinai ragina imtis visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad asmenys, padarę karo nusikaltimus ir žmogaus teisių pažeidimus Ukrainoje, būtų kuo greičiau identifikuoti ir patraukti atsakomybėn, ir užtikrinti veiksmingas teisių gynimo priemones Ukrainos civilių gyventojų patirtai žalai atlyginti; ragina ES ir jos valstybes nares šiuo tikslu toliau teikti visapusišką paramą atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, priemonėms ir mechanizmams, įskaitant Ukrainos prokurorus, tyrėjus ir teismines institucijas, Tarptautinį baudžiamąjį teismą (TBT), Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos tyrimo komisiją, ir nacionaliniams tyrimams pagal visuotinės jurisdikcijos principą; šiuo atžvilgiu palankiai vertina tai, kad ES suteikė paramą TBT tyrimų pajėgumams, siekdama jam padėti išplėsti atliekamų karo nusikaltimų Ukrainoje tyrimų mastą; pabrėžia, kad svarbu greitai surinkti ir išsaugoti karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui įrodymus, ir palankiai vertina pilietinės visuomenės pastangas šiuo tikslu; ragina Komisiją teikti visą būtiną pagalbą, įskaitant finansavimą pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP „Globali Europa“), ir primygtinai ragina valstybes nares pačias dalyvauti šiame procese, kai tik gali; palankiai vertina patikslintus ES patariamosios misijos Ukrainoje įgaliojimus ir Komisijos pasiūlymą išplėsti Eurojusto įgaliojimus siekiant remti kovą su nebaudžiamumu visomis aplinkybėmis; ragina priimti informacija grindžiamą sprendimą dėl tinkamiausių sumanymų, kaip patraukti atsakomybėn asmenis ir subjektus, atsakingus už Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir Ukrainos teritorijoje įvykdytus karo nusikaltimus, be kita ko, specialiai įsteigtame tarptautiniame teisme arba TBT inicijuojant agresijos nusikaltimo tyrimą;

12. ragina ES ir jos valstybes nares toliau naudotis visomis turimomis priemonėmis, kuriomis remiama kova siekiant išvaduoti Ukrainą iš okupantų ir teikti pagalbą iš Ukrainos bėgantiems bei paramos ES valstybėse narėse ieškantiems žmonėms; pažymi, kad nuo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžios į ES atvyko 8,8 mln. ukrainiečių, iš kurių 4 mln. įregistruoti kaip laikinos apsaugos arba apsaugos pagal panašias nacionalines sistemas Europoje gavėjai; palankiai vertina visų formų ES piliečių solidarumą ir pagalbą Ukrainos žmonėms, įskaitant jų dalyvavimą teikiant humanitarinę pagalbą, ir palankiai vertina tai, kad pradėta taikyti Laikinosios apsaugos direktyva ([24]), siekiant į ES atvykstantiems perkeltiesiems Ukrainos gyventojams nedelsiant suteikti apsaugą ir teises; pabrėžia, kad svarbu didinti priimančiųjų šalių finansavimą, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant galimybei gauti išsilavinimą, ekonominėms galimybėms, būstui, sveikatos priežiūrai ir integracijai priimančiojoje visuomenėje; pabrėžia, kad reikia remti, be kita ko, seksualinio smurto, smurto dėl lyties ir reprodukcinio smurto aukas;

13. smerkia Ukrainos vaikų priverstinį perkėlimą ir deportaciją, be kita ko, iš sveikatos priežiūros institucijų, į Rusijos Federaciją bei jos okupuotas teritorijas Ukrainoje ir priverstinį jų įvaikinimą Rusijos šeimose; ragina ES ir jos valstybes nares padėti nustatyti šių vaikų buvimo vietą ir juos sugrąžinti šeimoms ar teisėtiems globėjams;

([24]) 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą (OL L 212, 2001 8 7, p. 12).

14. pabrėžia, kad neteisėtas, nepagrįstas ir neišprovokuotas agresijos karas prieš Ukrainą padarė didžiulį poveikį pasauliniam apsirūpinimo maistu saugumui, atsižvelgiant į tai, kad Ukraina yra penkta pagal dydį grūdų eksportuotoja pasaulyje;

15. reiškia didelį susirūpinimą dėl branduolinių įrenginių Ukrainoje saugos, nes jiems nuolat gresia karinis apšaudymas; ragina ES, jos valstybes nares ir tarptautinę bendruomenę aplink šiuos branduolinius įrenginius nustatyti saugos zonas;

ES politikos, priemonių ir diplomatijos stiprinimas siekiant saugoti ir propaguoti žmogaus teises ir demokratiją pasaulyje

KVTBP „Globali Europa“ ir teminė Žmogaus teisių ir demokratijos programa

16. ragina ES apsvarstyti, kaip visose ES priemonėse ir strategijose skatinti ir geriausiai taikyti žmogaus teisėmis grindžiamą požiūrį, siekiant sustiprinti ES užsienio politiką žmogaus teisių srityje ir prisitaikyti prie besivystančios geopolitinės padėties bei ją formuoti; pabrėžia, kad KVTBP „Globali Europa“, įskaitant jos teminę žmogaus teisių ir demokratijos programą, yra viena pagrindinių ES turimų priemonių, kuria siekiama pagerinti žmogaus teisių padėtį visame pasaulyje ir padėti puoselėti atsparią, įtraukią ir demokratinę visuomenę priešinantis autoritarinių režimų įtakai; pabrėžia, kad vietos pilietinės visuomenės subjektų dalyvavimas yra labai svarbus siekiant apsaugoti žmogaus teises ir demokratiją jų šalyse, ir pakartoja savo raginimą sudaryti jiems visas sąlygas dalyvauti atitinkamoje ES išorės veikloje; šiuo atžvilgiu palankiai vertina tai, kad šiuo metu pagal KVTBP „Globali Europa“ teminę žmogaus teisių ir demokratijos programą ir iš Europos demokratijos fondo lėšų pilietinės visuomenės organizacijoms ir aktyvistams visame pasaulyje teikiama neįkainojama parama; pabrėžia, jog svarbu, kad KVTBP „Globali Europa“ kartu su strateginiais tarptautiniais ir vietos partneriais propaguotų žmogaus teises ir demokratiją, visų pirma pasitelkiant ES rinkimų stebėjimo misijas; pabrėžia Parlamento vaidmenį šios priemonės programavimo procese ir ragina Komisiją ir EIVT gerinti savalaikį keitimąsi visa svarbia informacija, kad Parlamentas galėtų savo vaidmenį atlikti taip, kaip įtvirtinta Sutartyse, ypač aukšto lygio geopolitiniuose dialoguose su Komisija; ragina Komisiją ir EIVT vesti dialogą su Parlamentu, kad būtų pasiekta pažanga šiuo atžvilgiu;

17. pabrėžia ilgalaikio planavimo ir nuolatinės paramos projektams ir iniciatyvoms pagal KVTBP „Globali Europa“ svarbą, visų pirma kai tai susiję su regionais, kurie yra paveikti konfliktų, karo ir gaivalinių nelaimių; ragina Komisiją ir EIVT kaip kompleksinį prioritetą į visas temines ir geografines KVTBP „Globali Europa“ programas integruoti paramą demokratijai;

18. pakartoja savo raginimą užtikrinti didesnį finansavimo susitarimų pagal KVTBP „Globali Europa“ nuostatų, susijusių su žmogaus teisėmis, skaidrumą ir patikslinti tokių susitarimų galiojimo sustabdymo mechanizmą bei kriterijus žmogaus teisių, demokratijos ar teisinės valstybės principų pažeidimo ir didelio masto korupcijos atvejais; ragina Komisiją nenaudoti biudžeto paramos trečiųjų valstybių vyriausybėms kaip veiklos sąlygos, taikomos bendradarbiavimui su šalimis, kuriose žmogaus teisių pažeidimai ir represijos prieš žmogaus teisių gynėjus yra plačiai paplitę;

ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais

19. visapusiškai remia ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais veiklą ginant ir propaguojant žmogaus teises pasaulyje per bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis ir bendraminčiais partneriais, taip pat jo svarbų vaidmenį didinant ES žmogaus teisių politikos veiksmingumą siekiant didinti jos nuoseklumą; pabrėžia, jog tam, kad ši politikos sritis taptų dar nuoseklesnė, ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais ir kiti ES specialieji įgaliotiniai šalyse ir regionuose turi glaudžiai bendradarbiauti, ir ragina didinti ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais pareigybės matomumą; pabrėžia, jog yra svarbu, kad ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais toliau bendradarbiautų su tarptautinėmis organizacijomis, įskaitant Jungtines Tautas ir Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos paskirtus specialiuosius pranešėjus, taip pat su kitų šalių atstovais ar pasiuntiniais, atsakingais už žmogaus teises; ragina ES specialųjį įgaliotinį viešai aktyviau įtraukti atskirus žmogaus teisių gynėjus ir glaudžiai bendradarbiauti su ES ir šalyse įsikūrusiomis pilietinės visuomenės organizacijomis bei žmogaus teisių gynėjais; pabrėžia, kad yra svarbu, jog ES specialieji įgaliotiniai šalyse ir regionuose bendradarbiautų su nacionalinės valdžios institucijomis dėl žmogaus teisių apsaugos ir individualių atvejų; ragina ES specialųjį įgaliotinį žmogaus teisėms toliau dėti diplomatines pastangas didinti ES paramą tarptautinei humanitarinei teisei ir tarptautiniam teisingumui;

2023 m. sausio 18 d., trečiadienis

20. pakartoja, kad dėl ES specialiojo įgaliotinio žmogaus teisių klausimais paskyrimo Parlamente turėtų būti rengiamas išankstinis klausymas; siūlo sukurti sistemą, kurioje ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais būtų atsakingas Europos Parlamentui už savo kadencijos pradžioje darbo programoje nustatytų tikslų įgyvendinimą ir reguliariai teiktų ataskaitas apie pasiektą pažangą įgyvendinant tuos tikslus; pabrėžia, kad, nors Parlamentas ir išlaiko bendradarbiavimą su EIVT, sustiprintą Tarybos sprendimu 2010/427/ES ([25]) ir 2010 m. Komisijos Pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimu dėl politinės atskaitomybės, būtina toliau stiprinti Parlamento ir EIVT, įskaitant jos delegacijas, tarpinstitucinių santykių žmogaus teisių klausimais sistemą; pabrėžia, kad EIVT turi įtraukti Parlamentą rengdama gairių dokumentus dėl ES žmogaus teisių priemonių įgyvendinimo, kaip antai, ES žmogaus teisių gaires ir ES priemones dėl išsamaus patikrinimo, kovos su korupcija, be kita ko, trečiosiose šalyse;

21. pabrėžia, kad svarbu imtis iššūkių, kylančių koordinuojant ES institucijų veiklą, susijusią su ES išorės santykių žmogaus teisių srityje valdymu; palankiai vertina didesnį ES delegacijų, EIVT būstinės ir Tarptautinės partnerystės generalinio direktorato veiklos koordinavimą, susijusį su skubiais atskirais žmogaus teisių gynėjų atvejais;

ES specialusis pasiuntinys religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais

22. apgailestaudamas pažymi, kad ES specialiojo pasiuntinio religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais pareigybė laisva daugiau kaip metus; dar kartą ragina Tarybą ir Komisiją atlikti spartų, skaidrų ir išsamų šio specialiojo pasiuntinio įgaliojimų veiksmingumo ir pridėtinės vertės vertinimą, be kita ko, vertinant iš jo institucinę poziciją, taip siekiant suteikti specialiajam pasiuntiniui pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių ir tinkamai remti specialiojo pasiuntinio institucinius įgaliojimus, pajėgumus ir pareigas; palankiai vertina tai, kad 2022 m. gruodžio 7 d. Frans van Daele paskirtas ES specialiuoju pasiuntiniu religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais; primena, kad specialusis pasiuntinys, visų pirma, turėtų daugiausia dėmesio skirti minties, sąžinės, religijos ir tikėjimo laisvės propagavimui ir apsaugai, taip pat teisei netikėti, teisę į apostazę ir teisę laikytis ateistinių pažiūrų; pabrėžia, kad specialusis pasiuntinys taip pat turėtų skirti ypatingą dėmesį priverstiniam atvertimui, piktnaudžiavimui šventvagystės įstatymais ir netikinčiųjų, kuriems gresia pavojus, padėčiai;

23. rekomenduoja nustatyti, kad specialusis pasiuntinys glaudžiai bendradarbiautų su ES specialiuoju įgaliotiniu žmogaus teisių klausimais ir Tarybos Žmogaus teisių darbo grupe ir taip papildytų jų veiklą; be to, ragina specialųjį pasiuntinį, siekiant koordinuoti veiksmus, reguliariai konsultuotis su Parlamentu ir bendradarbiauti su valstybių narių Komisijos nariais, pasiuntiniais ir ambasadoriais, atsakingais už religijos ar tikėjimo laisvės propagavimą;

ES dialogai žmogaus teisių klausimais ir kiti dvišaliai ryšiai su trečiosiomis šalimis

24. pabrėžia, kad dialogai žmogaus teisių klausimais su trečiosiomis šalimis suteikia galimybę sutelkti dėmesį į žmogaus teisių problemas, ir ragina išnaudoti visą šių dialogų potencialą siekiant rezultatų, juos reguliariai peržiūrint ir išnaudojant; dar kartą ragina dialogus žmogaus teisių klausimais nuo pat pradžių grįsti aiškiais lyginamaisiais indeksais, pagal kuriuos būtų galima stebėti jų veiksmingumą; ragina EIVT sistemingai vertinti dialogų rezultatus, apie juos informuoti ir atitinkamai po jų imtis tolesnių veiksmų; pabrėžia, kad siekiant, jog dialogai būtų veiksmingi, jie neturi būti naudojami vieni, o turėtų būti integruoti į išsamų ES veiksmų, įskaitant ES prekybos politiką, vykdomą su susijusiomis trečiosiomis šalimis, rinkinį: taip būtų supaprastintas žmogaus teisių aspektas ir sustiprintos per dialogus išsakytos idėjos; atkreipia dėmesį į tai, kad vykdant dialogus žmogaus teisių klausimais svarbu atkreipti dėmesį į atskirus atvejus, ypač tuos, į kuriuos dėmesį atkreipė Parlamentas savo rezoliucijose, ir Sacharovo premijos laureatus ir finalininkus, kuriems gresia pavojus, taip pat svarbu užtikrinti tinkamus tolesnius veiksmus ir Parlamento informavimą apie veiksmus, kurių imtasi šiais atvejais;

25. pabrėžia sistemingų, tikrų, prieinamų ir įtraukių konsultacijų su visomis pilietinės visuomenės organizacijomis ir suinteresuotaisiais subjektais svarbą viso dialogo žmogaus teisių klausimais proceso metu;

([25]) 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30).

26. palankiai vertina tai, kad dėl palankesnių bendradarbiavimo sąlygų atnaujinti dialogai žmogaus teisių klausimais su trečiosiomis šalimis; mano, kad tais atvejais, kai po kelių dialogų žmogaus teisių klausimais nepranešama apie apčiuopiamą pažangą (kaip atsitiko daugeliu atvejų), ES turėtų pakoreguoti savo tikslus, be kita ko, susijusius su platesniu dvišalių santykių plėtojimu;

ES delegacijos

27. mano, kad itin svarbu imtis visų įmanomų veiksmų siekiant skleisti informaciją apie ES žmogaus teisių gaires ES delegacijose, ir primygtinai ragina visas delegacijas užtikrinti tinkamą šių gairių įgyvendinimą; atsižvelgdamas į tai dar kartą ragina ES delegacijas ir jų žmogaus teisių „pagrindinius centrus“ trečiosiose šalyse aktyviau dirbti teikiant nuolatinę paramą žmogaus teisių gynėjams, įskaitant Sacharovo premijos laureatus ir finalininkus, kuriems gresia pavojus, ir nuodugniai nagrinėjant Parlamento rezoliucijose dėl žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės principų pažeidimų nurodytas temas ir atskirus atvejus; ragina ES delegacijų pareigūnus informuoti valstybės valdžios institucijas apie žmogaus teisių gynėjų, demokratinės opozicijos ir pilietinės visuomenės aktyvistų priespaudos ir persekiojimo atvejus ir, jei nukentėję asmenys yra sulaikyti, stebėti jų padėtį, lankyti juos kalėjime, dalyvauti teismo procesuose ir pranešti apie šias bylas per dialogus žmogaus teisių klausimais, kuriuos ES vykdo su atitinkamomis šalimis;

28. atkreipia dėmesį į atvejus, kai ES valstybių narių misijos ir ES delegacijos trečiosiose šalyse laikosi skirtingo požiūrio į žmogaus teisių apsaugą ir propagavimą, nors ES valstybės narės šiuo klausimu turi laikytis bendro įsipareigojimo; pabrėžia, kad ES valstybių narių ambasados, pvz., ES delegacijos, trečiosiose šalyse turėtų aktyviau propaguoti ir saugoti žmogaus teises, taip pat remti pilietinę visuomenę; ragina ES delegacijas įsteigti žmogaus teisių darbo grupes, suburiančias atitinkamas valstybių narių ambasadų ir ES delegacijų tarnybas, ir glaudžiai bendradarbiauti su atitinkamų trečiųjų šalių tarptautinių ir regioninių pilietinės visuomenės organizacijų atstovais;

ES visuotinis sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimas (ES Magnitskio aktas)

29. palankiai vertina tai, kad ES visuotinis sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimas vis dažniau pasitelkiamas kaip esminė priemonė, stiprinanti Europos Sąjungos, kaip pasaulinės veikėjos žmogaus teisių srityje, vaidmenį Tarybai taikant tikslines sankcijas; ragina veiksmingai, visapusiškai ir koordinuotai įgyvendinti jau patvirtintas ribojamąsias priemones ir, prireikus, patvirtinti papildomas priemones; ragina ES dinamiškiau naudoti šią priemonę – neatsiejamą jos užsienio žmogaus teisių politikos dalį; primena, kad kruopštus, nuoseklus ir tolygus ribojamųjų priemonių taikymas ir stebėjimas visose valstybėse narėse yra ES išorės veiksmų patikimumo ir veiksmingumo sąlyga; ragina ES bendradarbiauti su panašiai mąstančiais partneriais, taip siekiant paskatinti daugiau šalių priimti sankcijų režimus ir bendrai koordinuoti tikslinių ribojamųjų priemonių priėmimą, kad pasauliniu lygmeniu būtų užtikrintas kuo didesnis jų veiksmingumas; palankiai vertina tai, kad Komisijos Pirmininkė 2022 m. pranešime apie Sąjungos padėtį įsipareigojo pristatyti priemones, kuriomis būtų atnaujinta ES kovos su korupcija teisės aktų sistema, ir įtraukti korupciją į ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą, o tai atitinka Parlamento poziciją, taip siekiant iš tiesų nustatyti subjektus, kurie sudaro palankias ekonomines ir finansines sąlygas žmogaus teisių pažeidėjams; dar kartą ragina Tarybos sprendimams pradėti taikyti balsavimą kvalifikuota balsų dauguma ir taikyti sankcijas pagal ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą; dar kartą ragina Komisiją ir Tarybą stengtis atsižvelgti į Parlamento rekomendacijas dėl būsimų tikslinių sankcijų, kurios pateiktos jo rezoliucijose ir kituose dokumentuose;

30. palankiai vertina pagal naująjį ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą 2021 m. sudarytus sąrašas; ragina Tarybą, valstybes nares ir EIVT parengti strategiją, kad būtų pagerinta ES visuotinio sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus ir geografinių sankcijų režimų sąveika, visų pirma, geriau išnaudojant ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą siekiant šalinti pažeidimus, kurių negalima tiesiogiai susieti su valstybe, pvz., tais atvejais, kai samdiniai pažeidžia žmogaus teises vyriausybės nekontroliuojamose teritorijose, arba tarpvalstybiniais atvejais, pvz., kai vykdoma prekyba žmonėmis;

31. yra labai susirūpinęs ir smerkia sąmoningą kai kurių šalių politiką, kai propagandos tikslais arba siekiant panaudoti kalinius kaip tarptautinių derybų ir mainų ar politinio spaudimo priemonę, remiantis melagingais kaltinimais, suiminėjami, savavališkai sulaikomi ar baudžiamojon atsakomybėn patraukiami užsieniečiai, įskaitant ES piliečius; pabrėžia, kad tokios politikos vykdymas yra laikomas įkaitų ėmimu, kaip tai apibrėžta Tarptautinėje konvencijoje dėl kovos su įkaitų ėmimu; ragina Komisiją, EIVT ir valstybes nares imtis priemonių siekiant užkirsti kelią tokiems veiksmams, visų pirma, perspėjant ES piliečius, ypač turinčius dvigubą pilietybę, dėl suėmimų rizikos lankantis tam tikrų šalių teritorijoje; ragina Tarybą apsvarstyti galimybę asmenims arba subjektams, atsakingiems už ES piliečių kaip „valstybių įkaitų“ savavališkus sulaikymus ar suėmimus, taikyti ribojamąsias priemones pagal ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą;

2023 m. sausio 18 d., trečiadienis

Korupcija ir žmogaus teisės

32. pabrėžia, kad korupcija labai silpnina demokratinį valdymą, trukdo naudotis žmogaus teisėmis visame pasaulyje, sudaro palankesnes sąlygas pažeisti žmogaus teises ir teisinės valstybės principą ir įtvirtina tokius pažeidimus, taip pat daro neproporcingą poveikį pažeidžiamiausiems ir labiausiai marginalizuotiems asmenims ir visuomenės grupėms; ragina įtraukti kovą su korupcija į visų sričių politiką ir visus ES veiksmus, kuriais siekiama skatinti žmogaus teises ir demokratiją: parengti specialią visuotinę kovos su korupcija strategiją, įskaitant programas pagal ES išorės finansines priemones, ir stiprinti Parlamento vaidmenį kontroliuojant kovą su korupcija; pabrėžia, jog itin svarbu, kad ES ir valstybės narės pavyzdį rodytų kovodamos su korupcija, kuri susijusi su ES įsisteigusiais subjektais, taikydamos aukščiausius skaidrumo standartus išorės finansavimui ir didindamos paramą pilietinės visuomenės organizacijoms, aktyvistams ir tiriantiesiems žurnalistams, dalyvaujantiems kovoje su korupcija;

33. ragina ES stengtis pasiūlyti sukurti kovos su korupcija standartų rinkinį, kuris būtų vienodai taikomas visame pasaulyje, siekiant skatinti steigti veiksmingas kovos su korupcija įstaigas ir priimti patikimas reguliavimo sistemas, taip pat spręsti slaptumo principo besilaikančių jurisdikcijų ir mokesčių rojų klausimus; ragina skatinti bendradarbiavimą Europos Sąjungos viduje, tarp valstybių narių, trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų, ypač teismų, teisėsaugos ir informavimo lygmenimis, taip siekiant užtikrinti keitimąsi geriausia patirtimi ir dalijimąsi veiksmingomis priemonėmis kovojant su korupcija ir užkertant jai kelią; ragina siekti įsteigti tarptautinį kovos su korupcija teismą, kurį prižiūrėtų JT;

Tarptautinių susitarimų nuostatos dėl žmogaus teisių

34. dar kartą ragina į ES ir trečiųjų šalių susitarimus įtraukti griežtas nuostatas dėl žmogaus teisių, kartu nustatant lyginamuosius indeksus ir procedūras, kurių reikia laikytis pažeidimų atveju; ragina Komisiją ir EIVT savo iniciatyva apsvarstyti, kaip užtikrinti veiksmingą galiojančių tarptautinių susitarimų nuostatų dėl žmogaus teisių stebėjimą ir vykdymą; pabrėžia, kad ES turėtų greitai ir ryžtingai reaguoti į nuolatinius trečiųjų šalių vykdomus nuostatų dėl žmogaus teisių pažeidimus, be kita ko, sustabdydama atitinkamų susitarimų galiojimą, jei pasirodytų, kad kitos galimybės neveiksmingos; pabrėžia, kad ES bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemos (BLS) peržiūra, vykstantis teisėkūros procesas dėl naujo reglamento dėl BLS ir BLS lengvatomis besinaudojančių šalių tarptautinių konvencijų, susijusių su žmogaus teisėmis, įskaitant darbo teises, įgyvendinimo peržiūra suteikia galimybę labiau įsipareigoti atitinkamose trečiosiose šalyse užtikrinti pagarbą žmogaus teisėms;

35. ragina Komisiją derantis dėl laisvosios prekybos susitarimų (LPS) su trečiosiomis šalimis reikalauti, kad jos ratifikuotų pagrindines tarptautines konvencijas, susijusias su žmogaus teisėmis, darbuotojų teisėmis ir aplinka, įskaitant Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą ir Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą; pabrėžia, jog pageidautina, kad trečiosios šalys šias konvencijas ratifikuotų prieš užbaigiant derybas dėl LPS, kad šių konvencijų laikymasis taptų esminiu LPS aspektu ir kad būtų susitarta dėl specialių nuostatų; taip pat ragina esminėse LPS nuostatose pripažinti, kad susitarimų šalys privalo gerbti ir saugoti žmogaus teises, kaip nurodyta Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, paprotinėje teisėje ir tarptautinėse konvencijose, kurias jos yra pasirašiusios;

36. pabrėžia, kad kokybiški *ex ante* ir *ex post* poveikio darniam vystymuisi vertinimai yra svarbūs; pabrėžia, jog poveikio darniam vystymuisi vertinimais turėtų būti siekiama užtikrinti, kad susitarime, dėl kurio deramasi, jo išsamiose ir suformuluotose nuostatose būtų numatytos pakankamos priemonės, kad būtų galima išvengti neigiamo poveikio žmogaus teisėms; rekomenduoja pilietinės visuomenės organizacijas įtraukti į poveikio darniam vystymuisi valdymą, kad vertinimus atliktų žmogaus ir darbo teisių ekspertai ir kad būtų atsižvelgiama į pilietinės visuomenės organizacijų indėlį;

Paramos demokratijai veikla

37. pabrėžia, kad 2022 m. minimos 10-osios Parlamento sprendimo imtis politinio vadovavimo įsipareigojant siekti didelės pažangos vykdant paramos demokratijai veiklą, kurią Parlamentas vykdo nuo 2014 m. taikydamas visapusišką požiūrį į paramą demokratijai, metinės; ypač palankiai vertina tai, kad jis remia partnerių parlamentų gebėjimų stiprinimą, tarpininkavimą ir dialogo bei kompromiso kultūros puoselėjimą (įskaitant tarp jaunųjų politinių lyderių), taip pat tai, kad jis remia parlamentarių, žmogaus teisių gynėjų, pilietinės visuomenės organizacijų ir laisvos žiniasklaidos atstovų įgalinimą; ragina Komisiją, laikantis nediskriminavimo principo, tęsti ir stiprinti veiklą šiose srityse ir didinti finansavimą bei paramą ES įstaigoms ir agentūroms, taip pat kitoms dotacijomis grindžiamoms organizacijoms; pabrėžia, kad dabartinėmis

aplinkybėmis, kai vis daugiau šalių daugėja įtampos ir represijų, labai svarbu teikti tiesioginę paramą pilietinės visuomenės organizacijoms, žmogaus teisių gynėjams ir žmonėms, kurie reiškia kritiką ir kitokią nuomonę;

38. pabrėžia ES rinkimų stebėjimo misijų ir Parlamento veiklos kuriant ir tobulinant jų metodiką svarbą; atsižvelgdamas į tai ragina Komisiją apsvarstyti galimybę atnaujinti rinkimų stebėjimo metodiką, siekiant atsižvelgti į pastarųjų dviejų dešimtmečių pokyčius; primygtinai ragina trečiąsias šalis įgyvendinti ES rinkimų stebėjimo misijų pateiktas rekomendacijas siekiant pagerinti būsimų rinkiminių procesų organizavimą ir aplinką bei taip prisidėti prie rinkimų skaidrumo ir teisėtumo, taip pat gerinti atitinkamų valstybių demokratijos standartus; pabrėžia, kad svarbu didinti ES paramą vietos rinkimų stebėtojams, ypač apsaugos srityje; dar kartą ragina ES glaudžiai bendradarbiauti su vietinėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, tokiomis kaip ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuru, Europos Taryba ir kitomis Tarptautinio rinkimų stebėjimo principų deklaraciją patvirtinusiomis organizacijomis;

Daugiašališkumas ir ES veikla daugiašaliu lygmeniu

39. dar kartą patvirtina, kad veiksmingai žmogaus teisių apsaugai visame pasaulyje būtinas tvirtas tarptautinis bendradarbiavimas daugiašaliu lygmeniu; pabrėžia, kad ypač svarbus JT ir šios organizacijos organų, kaip pagrindinio forumo, kuris turi gebėti siekti faktinės pažangos taikos ir saugumo, darnaus vystymosi ir pagarbos žmogaus teisėms ir tarptautinės teisės nuostatoms srityse, vaidmuo; ragina ES ir valstybes nares toliau politiškai ir finansiškai remti JT veiklą, įskaitant visus JT žmogaus teisių organus, visų pirma, Sutartimi įsteigtus organus ir įgaliotuosius ekspertus; todėl ragina JT generalinį sekretorių skirti tinkamų išteklių iš JT biudžeto ir primygtinai ragina valstybes nares padidinti savo savanoriškus įnašus; pabrėžia, kad ES ir valstybės narės turi stengtis laikytis vieningos pozicijos tiek JT, tiek kituose daugiašaliuose forumuose, ir tokiu būdu propaguoti aukščiausius žmogaus teisių standartus; primena visų JT valstybių narių įsipareigojimus skatinti ir saugoti visas žmogaus teises ir pagrindines laisves, įtvirtintas Jungtinių Tautų steigimo chartijoje ir JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje Nr. 60/251; apgailestauja, kad dvi nuolatinės JT Saugumo Tarybos narės šiurkščiai pažeidžia žmogaus teises, o tai prilygsta karo nusikaltimams ir netgi genocidui; ragina JT valstybes nares susilaikyti nuo veiksmų, kuriais silpninama žmogaus teisių apsauga; pabrėžia JT žmogaus teisių tarybos pareigą kovoti su visais sunkiais žmogaus teisių pažeidimais visame pasaulyje; apgailestauja, kad daugelis JT žmogaus teisių tarybos narių demonstruoja akivaizdų įsipareigojimų laikytis žmogaus teisių nepaisymą, surenkant įrodymus užfiksuota tų šalių vykdomų sunkių žmogaus teisių pažeidimų ir jos nesugeba bendradarbiauti su JT žmogaus teisių mechanizmais; atsižvelgdamas į tai ragina iš esmės reformuoti JT žmogaus teisių tarybos nariams taikomus kriterijus; Ragina EIVT pradėti ir inicijuoti veiksmus, kuriais stengiamasi koordinuoti ES ir valstybių narių poziciją dėl narystės JT žmogaus teisių taryboje, – tai padėtų skatinti didesnį skaidrumą rinkimų procesuose, t. y. padėtų viešai skelbti informaciją apie tai, kaip balsuoja ES valstybės narės, ir suteikti motyvus tokiam balsavimui, padėtų išties gerinti konkurencingą procesą, nes užtikrintų, kad trys regioniniai blokai, kuriuose dalyvauja ES valstybės narės, pateiktų daugiau kandidatų, nei yra vietų, taip pat užtikrintų kandidatų atskaitomybę, nes būtų tikrinami jų savanoriški įsipareigojimai ir bendradarbiavimo su JT žmogaus teisių taryba, JT sutarties organais ir įgaliotaisiais ekspertais rezultatai;

40. griežtai smerkia visus išpuolius prieš JT įgaliojimus turinčius įgaliotuosius ekspertus ir prieš jų įgaliojimų nepriklausomumą; ragina valstybes nares ir ES demokratines partneres ryžtingai kovoti su tokiais mėginimais ir imtis visų įmanomų priemonių, kad būtų užtikrinta saugi ir atvira erdvė asmenims ir pilietinės visuomenės organizacijoms bendrauti su JT, jos atstovais ir mechanizmais; atkreipia dėmesį į JT įsteigtų tyrimų komisijų ir faktų nustatymo misijų, kurios vis dažniau pasitelkiamas siekiant duoti atsaką grubiems tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinės žmogaus teisių teisės pažeidimams, taip pat siekiant kovoti su nebaudžiamumu, darbą;

41. ragina ES ir valstybes nares remti regioninių žmogaus teisių sistemų stiprinimą, be kita ko, teikiant finansinę paramą ir dalijantis skirtingų regionų patirtimi; visų pirma, atkreipia dėmesį į labai svarbų stebėsenos institucijų ir teisminių mechanizmų, įsteigtų pagal šias regionines sistemas, svarbą ir jų papildomumą su JT žmogaus teisių sistema;

42. ragina ES ir valstybes nares imtis iniciatyvos daugiašaliuose forumuose siekiant paskatinti priimti visuotinai pripažįstamą terorizmo apibrėžtį, atsižvelgiant į tikslą – kovoti su šia nelaime; taip pat ragina jas imtis iniciatyvos dėl 2023 m. vykdomos 8-osios JT pasaulinės kovos su terorizmu strategijos peržiūros, siekiant šią strategiją papildyti tvirtomis

nuostatomis, kuriomis būtų pripažįstamas neigiamas nederamo naudojimosi kovos su terorizmu teisės aktais ir politika poveikis pilietinės visuomenės erdvei ir visos valstybės būtų primygtinai raginamos imtis būtinų veiksmų, kad būtų reformuoti arba panaikinti jų kovos su terorizmu teisės aktai, taip siekiant užtikrinti, kad jie neturėtų neigiamo poveikio pilietinei visuomenei ir žmogaus teisių gynėjams; ragina ES ir valstybes nares imtis iniciatyvos JT forumuose, kad būtų užmegztas konstruktyvus dialogas su pilietinės visuomenės organizacijomis ir žmogaus teisių gynėjais, ir užtikrinti, kad jie būtų svariai įtraukti į visus kovos su terorizmu politikos rengimo ir įgyvendinimo etapus;

43. yra labai susirūpinęs dėl to, kad autoritariniai režimai vis dažniau rengia išpuolius prieš taisyklėmis grindžiamą pasaulinę tvarką, be kita ko, ginčija žmogaus teisių visuotinumą, jas relatyvizuodami, tvirtina, kad šios teisės yra Vakarų šalių vykdomos kultūrinės hegemonijos priemonė, griauna tarptautinę žmogaus teisių teisę ją iš naujo aiškindami ir kenkia JT organų ir mechanizmų, kuriais siekiama patraukti valstybes atsakomybėn už žmogaus teisių pažeidimus, veikimui; pabrėžia, kad ES pagrindinis prioritetas privalo būti tolimesnis žmogaus teisių visuotinumo gynimas, todėl ES turi inicijuoti paktą ir bendradarbiauti su kitomis demokratinėmis valstybėmis ir panašiai mąstančiais partneriais, taip siekiant stiprinti daugiašales organizacijas ir ginti taisyklėmis grindžiamą pasaulinę tvarką nuo augančių autoritarinių galių; pabrėžia, kad dėl sumažėjusio JT organų veiksmingumo atsiranda realių nuostolių – kyla konfliktų, žmonės žūsta ir kenčia, taip pat labai silpnėja bendras šalių gebėjimas spręsti pasaulines problemas; ragina ES valstybes nares ir bendraminčius partnerius labiau stengtis pakeisti šią tendenciją;

44. pabrėžia, kad reikia atlikti nešališką, sąžiningą ir skaidrią nevyriausybinių organizacijų (NVO) prašymų suteikti konsultacinį statusą JT Ekonominėje ir Socialinėje Taryboje (ECOSOC) peržiūrą; ragina imtis veiksmų, kad būtų sukurta atskira Sąjungos būstinė kiekviename daugiašaliame forume, įskaitant JT Saugumo Tarybą, be jau esamos nuolatinės vienos iš valstybių narių būstinės Saugumo Taryboje, nes tai sustiprintų ES gebėjimą veikti, taip pat jos nuoseklumą ir patikimumą pasaulyje; ragina ES ir valstybes nares dalyvauti bendrose JT Generalinės Asamblėjos diskusijose ir primygtinai ragina ECOSOC nares toliau kovoti su nepagrįstomis kliūtimis, kliudančiomis NVO gauti ECOSOC akreditaciją, visų pirma, toms, kurių prašymai yra svarstomi labai ilgą laiką;

Tarptautinės humanitarinės teisės laikymasis

45. susirūpinęs pažymi, kad vis labiau nepaisoma tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinės žmogaus teisių teisės, ypač visame pasaulyje vykstančiuose konfliktuose; pabrėžia, jog itin svarbu, kad humanitarinės pagalbos agentūros ir labdaros organizacijos galėtų laiku ir nekliudomai teikti visapusišką pagalbą visiems pažeidžiamiems gyventojams, ir ragina visas ginkluotuosiuose konfliktuose dalyvaujančias šalis apsaugoti civilius gyventojus ir humanitarinės pagalbos, medicinos, žiniasklaidos ir švietimo srities darbuotojus; ragina sistemingai kurti humanitarinius koridorius regionuose, kuriuose vyksta karai ar kovos, kad civiliai gyventojai, kuriems gresia pavojus, galėtų išvykti iš konflikto zonos, ir griežtai smerkia bet kokius išpuolius prieš juos;

46. primena, kad vykdant ES politiką, susijusią su tam tikros teritorijos okupacijos ar aneksijos atvejais, turėtų būti vadovaujamasi tarptautine humanitarine teise, ir pabrėžia, kad svarbu užtikrinti šios politikos nuoseklumą tokiose situacijose; pabrėžia, kad ES įsisteigusios įmonės yra atsakingos už griežčiausios išsamaus patikrinimo politikos taikymą bet kokiai ekonominei ar finansinei veiklai atitinkamose teritorijose arba su jomis susijusiose teritorijose, taip pat už užtikrinimą, kad būtų griežtai laikomasi tarptautinės teisės ir ES sankcijų politikos, kai ji taikoma;

Kova su nebaudžiamumu ir tarptautinės baudžiamosios justicijos stiprinimas

47. atkreipia dėmesį į žmogaus teisių pažeidimų ir plačiai paplitusio nebaudžiamumo sąsają ir atskaitomybės stoką regionuose ir šalyse, kurias veikia konfliktai; labai palankiai vertina nuolatinį Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) darbą kovojant su nebaudžiamumu; ragina ES ir valstybes nares teikti TBT pakankamą paramą, kad jis galėtų vykdyti savo darbą; pakartoja, kad smerkia nuolatines pastangas pakenkti TBT teisėtumui ir darbui; ragina ES ir valstybes nares toliau stengtis kovoti su tokiais veiksmais ir reaguoti į grasinimus ir sankcijas žmogaus teisių gynėjams ir liudytojams, bendradarbiaujantiems su TBT; pabrėžia, kad TBT atlieka esminį vaidmenį vykdant karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui tyrimus; ragina ES ir valstybes nares toliau bendradarbiauti su TBT kovojant su tokiais nusikaltimais ir

užkertant jiems kelią; palankiai vertina nuolatinę ES ir valstybių narių paramą TBT ir ragina ES valstybes nares suderinti šį įsipareigojimą su tvariu finansavimu, kurio reikia siekiant įvykdyti teisingumą visais TBT svarstomais atvejais;

48. ragina ES teikti paramą TBT prokurorui, kad vykdant tyrimus dėl įtariamųjų įvykdytų karo nusikaltimų, nusikaltimų žmoniškumui ir galimo genocido ir vykdant jų baudžiamąjį persekiojimą šiam teismui būtų teikiama politinė parama, galimybė rinkti visus turimus įrodymus ir su jais susipažinti, įskaitant atviruųjų šaltinių žvalgybos informaciją, informaciją ir duomenis, palydovines nuotraukas ir pasiklausymo būdu gautą informaciją, taip pat būtų skiriama pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių TBT bendrajam biudžetui, kad būtų visiškai apsaugotas jo nepriklausomumas ir nešališkumas;

49. prašo ES ir valstybių narių raginti savo partnerius ratifikuoti Romos sutartį, siekiant taip išplėsti TBT jurisdikciją; ragina ES veikti pagal Tarybos sprendimą 2011/444/BUSP dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo ([26]), išlaikant tvirtą poziciją dėl agresijos nusikaltimo, kaip raginama 2014 m. liepos 17 d. Parlamento rezoliucijoje dėl agresijos nusikaltimo ([27]);

50. pakartoja savo raginimą Komisijai parengti išsamų ES kovos su nebaudžiamumu veiksmų planą, kuriame, be kita ko, turėtų būti skyriai apie svarbų pilietinės visuomenės organizacijų vaidmenį kovojant su nebaudžiamumu ir poreikį jas saugoti visais atvejais, ir apie priemones kovai su nebaudžiamumu už seksualinį smurtą dėl lyties, įskaitant lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių pažeidimus konfliktų aplinkybėmis; ragina ES ir jos tarptautinius partnerius visapusiškai pasinaudoti visomis atitinkamomis kovos su nebaudžiamumu priemonėmis, be kita ko, teikti paramą visuotinei jurisdikcijai nacionaliniu lygmeniu, specialiesiems tribunolams nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis (įskaitant už agresijos nusikaltimus), taip pat sukurti lanksčius bendradarbiavimo ir finansavimo mechanizmus, kad būtų galima greitai rinkti ir analizuoti nusikaltimų įrodymus; ragina Komisiją užtikrinti, kad šios priemonės būtų taikomos koordinuotai ir papildytų kitas atitinkamas ES ir valstybių narių priemones; ragina Komisiją parengti programą, skirtą stiprinti ne tik valstybių narių, bet ir trečiųjų šalių pajėgumą taikyti visuotinės jurisdikcijos principą savo nacionalinėse teisinėse sistemose;

Daryti pažangą siekiant visuotinio mirties bausmės panaikinimo ir kankinimo bei kitų formų netinkamo elgesio prevencijos

51. pakartoja, kad principingai prieštarauja mirties bausmei, kuri yra neatitaisoma, žiauri, nežmoniška ir žeminanti bausmė; pabrėžia, kad ES turi nepaliaujamai siekti visuotinio mirties bausmės panaikinimo, – tai pagrindinis jos užsienio politikos žmogaus teisių srityje tikslas; ragina ES ir valstybes nares visuose tarptautiniuose forumuose raginti panaikinti mirties bausmę ir ieškoti kuo platesnės paramos šiai pozicijai; ragina JT organus toliau dėti pastangas visuotinio mirties bausmės panaikinimo klausimu, laikantis JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijų; griežtai smerkia įstatymų dėl šventvagystės, pagal kuriuos numatyta galimybė skirti mirties bausmę nuteisus asmenį, vykdymą visame pasaulyje; pakartoja, kad laisvė rinktis religiją, be kita ko, tikėti ar apskritai netikėti ir toliau yra pagrindinė žmogaus teisė, už kurią negalima bausti mirtimi arba žeminančiu elgesiu; ragina visas šalis, kurios to dar nepadarė, panaikinti mirties bausmę arba nedelsiant paskelbti moratoriumą – tai būtų pirmas žingsnis siekiant ją panaikinti; be to, ragina atitinkamas šalis sumažinti nusikaltimų ar nusikalstamų veikų, už kuriuos baudžiama mirties bausme, sąrašą; ragina užtikrinti skaidrumą dėl mirties bausmių ir jų vykdymo tose šalyse, kurios tokių statistinių duomenų neatskleidžia;

52. smerkia bet kokius kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio atvejus, priverstinius dingimus, savavališkus sulaikymus ir neteisėtus žudymus ir apgailestauja dėl to, kad daugelyje šalių jie tebėra dažni; su dideliu susirūpinimu atkreipia dėmesį į tendenciją, kad visame pasaulyje daugėja kankinimo atvejų, o jo vykdytojai dažniausiai lieka nenubausti; pripažįsta pilietinės visuomenės organizacijų ir žmogaus teisių gynėjų svarbą kovojant su kankinimu ir kitų formų netinkamu elgesiu;

([26]) 2011 m. kovo 21 d. Tarybos sprendimas 2011/168/BUSP dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo, kuriuo panaikinama Bendroji pozicija 2003/444/BUSP (OL L 76, 2011 3 22, p. 56).

([27]) OL C 224, 2016 6 21, p. 31.

2023 m. sausio 18 d., trečiadienis

Reagavimas į pasaulinius žmogaus teisių ir demokratijos iššūkius

Reagavimas į COVID-19 pandemiją ir atsigavimas po jos

53. yra labai susirūpinęs dėl ilgalaikių neigiamų COVID-19 pandemijos padarinių tiek bendrai demokratijos padėčiai, tiek žmogaus teisėms visame pasaulyje; atkreipia dėmesį į neproporcingą neigiamą poveikį labiausiai pažeidžiamoje padėtyje esančioms grupėms, įskaitant moteris, vaikus, neįgaliuosius, tam tikromis lėtinėmis ligomis sergančius asmenis, pagyvenusius asmenis, lesbietes, gėjus, biseksualius, translyčius, interseksualius ir *queer* asmenis (LGBTIQ asmenis), skurstančiuosius, etninėms, tikėjimo ir religinėms mažumoms priklausančius asmenis, pabėgėlius ir migrantus bei kalinčius ar sulaikytus asmenis; taip pat yra susirūpinęs dėl vėlavimo ir kliūčių, trukdančių naudotis sveikatos paslaugomis, ir dėl to padažnėjusių nenumatyto nėštumo, seksualinio smurto ir smurto dėl lyties, nesaugių nėštumo nutraukimo ir gimdyvių bei naujagimių mirties atvejų; apgailestaudamas pažymi, kad COVID-19 prevencijos priemonės naudojamos kaip dingstis neleisti šeimos nariams ar advokatams apsilankyti sulaikymo centruose ir pažeisti sulaikytųjų teises; giria žmogaus teisių gynėjų ir žurnalistų, kartais net rizikuojančių gyvybe, veiklą informuojant ar stengiantis užkirsti kelią žmogaus teisių pažeidimams pandemijos metu;

54. pakartoja, kad galimybė naudotis aukščiausio pasiekiamo lygio sveikatos priežiūros paslaugomis ir visuotinė galimybė naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis yra vienas iš pagrindinių kiekvieno žmogaus teisių nepatiriant išskyrimo; ragina ES ir valstybes nares remti šių teisių gynimą, ypač tose šalyse ir regionuose, kuriuose sveikatos priežiūros paslaugos yra labiausiai nepakankamos, ir primygtinai ragina šalis siekti pažangos sudarant palankesnes sąlygas naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis; tvirtina, kad ES turėtų toliau finansuoti COVID-19 vakcinų kūrimą ir tiekimą visame pasaulyje, šviesti apie skiepų naudą ir didinti skiepų prieinamumą, pasiekiamumą ir įperkamumą, taip siekiant išvengti ligų, kurių galima išvengti skiepijant;

55. pakartoja, kad asmens laisvė, susirinkimų laisvė, minties, sąžinės, religijos ir tikėjimo bei žodžio laisvės yra demokratijos pagrindas; yra labai susirūpinęs dėl to, jog ypač autoritariniai režimai vis dažniau naudoja masinio sekimo technologijas, kad apribotų šias laisves, o tokio sekimo atvejų dar padaugėjo prisidengiant COVID-19 prevencijos priemonėmis; ragina griežtai ir veiksmingai uždrausti masinio sekimo technologijų pardavimą; ragina aktyviau reaguoti į masinį dezinformacijos ir sąmokslo teorijų skverbimąsi į skaitmeninę erdvę, kurį daugiausiai vykdo autoritariniai režimai ir ne valstybiniai veikėjai (bet ne vien jie);

Moterų teisės, moterų įgalėjimas ir lyčių lygybė

56. smerkia tai, kad nė vienoje pasaulio šalyje dar nėra pasiekta lyčių lygybė; pabrėžia, kad visuose pasaulio regionuose plačiai įsivyravęs smurtas dėl lyties ir sąveikinė diskriminacija; pabrėžia, kad būtent moterys ir mergaitės toliau daugiausiai kenčia nuo smurto ir kad seksualinis smurtas, smurtas dėl lyties ir reprodukcinis smurtas yra paplitęs daugelyje pasaulio vietų ir kad ypač dažnai jis pasitelkiamas ginkluotuosiuose konfliktuose kaip kovos ginklas; pabrėžia, kad žmogaus teisių gynėjos, aktyvistės, žurnalistės ir teisininkės ypač dažnai nukenčia ir kad jos vis dažniau bauginamos, prie jų priekabiaujama, sulaukia grasinimų ir išpuolių internete;

57. su dideliu susirūpinimu atkreipia dėmesį į tai, kad daugėja smurto dėl lyties ir smurto artimoje aplinkoje, ir apgailestauja dėl lytinei ir reprodukcinei sveikatai bei teisėms daromų kliūčių tiek besivystančiose, tiek išsivysčiusiose šalyse; dar kartą ragina ES ir valstybes nares visapusiškai remti moterų teisę į kūno neliečiamybę, orumą ir savarankišką sprendimų priėmimą, taip pat iš tiesų kovoti su smurtu dėl lyties ir smurtu artimoje aplinkoje; atkreipia dėmesį į tai, kad, nepaisant ES pastangų, moterys vis dar sudaro mažumą vadovų pareigose ir uždirba mažiau už vyrus, einančius su tokia pačia atsakomybe susijusias ir tokias pačias pareigas, o jų kompetencija ir įgūdžiai dėl lyties yra nepakankamai vertinami arba menkinami;

58. ragina ES ir jos tarptautinius partnerius labiau stengtis siekiant užtikrinti, kad moterys, mergaitės ir pažeidžiamos grupės galėtų visapusiškai naudotis žmogaus teisėmis, ir užtikrinti lygias galimybes visiems; ragina visame pasaulyje panaikinti įstatymus ir praktiką, kuriais moterims užkertamas kelias naudotis savo teisėmis, visų pirma, teise į mokslą, darbą, dalyvavimą politinių ir viešųjų sprendimų priėmimo procese; apgailestauja dėl padėties, kai moterims ir moterų vadovaujamiems namų ūkiams, ypač humanitarinių krizių zonose, nesuteikiama galimybė gauti humanitarinę pagalbą ir pagrindines paslaugas, nes nacionalinės ir vietos valdžios institucijos primygtinai reikalauja, kad šias paslaugas teiktų darbuotojos moterys, tačiau tuo pačiu metu apriboja moterų galimybes įsidarbinti; ragina Stambulo konvencijos dar neratifikavusias valstybes ją ratifikuoti ir įgyvendinti;

59. griežtai smerkia bet kokį priverstinių santuokų, namų arešto, iššaginimo ir kitokio žeminančio elgesio su moterimis naudojimą; ragina Komisiją ir ES specialųjį įgaliotinį žmogaus teisių klausimais spręsti ankstyvų ir priverstinių santuokų problemą;

60. primena valstybėms jų pareigą užtikrinti galimybę naudotis visapusiškomis lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių paslaugomis, įskaitant modernius kontracepcijos metodus, saugius ir teisėtus abortus, gimdyvių, nėščiųjų ir pogimdyminę sveikatos priežiūrą, pagalbinio apvaisinimo paslaugas ir prieigą prie informacijos apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises ir švietimo, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, be jokios diskriminacijos; ragina toliau stiprinti juridines teises ir apsaugą ir pašalinti kliūtis, trukdančias naudotis lytine ir reprodukcine sveikata bei teisėmis visame pasaulyje; pakartoja savo raginimą į Chartiją įtraukti teisę į saugų ir teisėtą abortą; palankiai vertina tai, kad paskelbtos atnaujintos Pasaulio sveikatos organizacijos gairės, kuriose pateikiamos pagrindinės rekomendacijos sveikatos sistemoms dėl nėštumo nutraukimo priežiūros paslaugų teikimo; ragina ES ir valstybes nares daugiašaliuose ir dvišaliuose santykiuose visapusiškai remti ir skatinti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, įskaitant galimybę atlikti abortus, laikantis tarptautinės žmogaus teisių teisės ir standartų;

61. ragina labiau stengtis siekiant užtikrinti, kad seksualinis smurtas nebūtų pasitelkiamas kaip kovos ginklas ir kad tokio smurto vykdytojai būtų nubausti; ragina Komisiją toliau dėti pastangas siekiant visiškai išnaikinti moterų lyties organų žalojimo praktiką visame pasaulyje; ragina ES prisiimti tvirtesnį įsipareigojimą ir remti moterų teisių apsaugą trečiosiose šalyse tą darant visais savo veiksmais konfliktų prevencijos ir sprendimo, taip pat taikos palaikymo, humanitarinės pagalbos ir atstatymo po konflikto operacijų, pereinamojo laikotarpio teisingumo ir žmogaus teisių bei demokratinių reformų skatinimo srityse, ypatingą dėmesį skiriant moterų, kurios patiria priešiškumą, diskriminaciją ar stigmatizaciją, nėščiųjų, neseniai vaikų susilaukusių vaikų, bedarbių ar skurstančių moterų teisėms;

62. pakartoja, kad reikia imtis ryžtingų veiksmų siekiant užtikrinti visapusišką Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano įgyvendinimą; ragina ES, kaip nustatyta Trečiajame ES lyčių lygybės veiksmų plane, tvirtai spręsti sąveikiškumo problemą parengiant politiką, skirtą kovoti su daugialype diskriminacija, kurią patiria milijonai moterų ir mergaičių, kenčiančių nuo su kasta susijusių, pilietinių, politinių, ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pažeidimų, įskaitant seksualinę prievartą ir smurtą, perkėlimą, priverstinį darbą ir (arba) darbą už skolas, prostituciją ir prekybą žmonėmis;

63. pakartoja, kad smerkia komercinę surogatinės motinystės praktiką – pasaulinį reiškinį, dėl kurio moterys visame pasaulyje yra išnaudojamos ir jomis yra prekiaujama, kuri nukreipta visų pirma į finansiniu ir socialiniu požiūriu pažeidžiamas moteris; atkreipia dėmesį į didelį tokios praktikos poveikį moterims, moterų teisėms, moterų sveikatai ir lyčių lygybei ir pabrėžia jos tarpvalstybinį poveikį; ragina sukurti Europos teisinę sistemą, pagal kurią būtų sprendžiama neigiamų komercinės surogatinės motinystės pasekmių problema;

64. smerkia teisės aktus, politiką ir praktiką, kuriais sudaromos sąlygos vaikų atrankai dėl lyties, rasės, negalios ar dėl kitų priežasčių;

Vaiko teisės

65. ragina laikytis sistemingo ir nuoseklaus požiūrio į vaiko teisių propagavimą ir gynimą vykdant visą ES išorės politiką; ragina labiau ir koordinuočiau stengtis apsaugoti vaiko teises kilus krizėms ar susidarius nepaprastajai padėčiai ir palankiai vertina Tarybos išvadas šiuo klausimu; reiškia susirūpinimą dėl to, kad visame pasaulyje dažnėjant tokioms krizinėms situacijoms ir dėl ilgalaikių COVID-19 pandemijos padarinių daugėja vaiko teisių pažeidimų visame pasaulyje, įskaitant smurtą, ankstyvas ir priverstines santuokas, seksualinę prievartą, įskaitant lyties organų žalojimą, prekybą vaikais, priverstinį vaikų atskyrimą nuo tėvų ir tėvų atskyrimą nuo vaikų modernios vergovės atveju, vaikų darbą, vaikų priverstinį darbą, verbavimą į kareivius, galimybių gauti išsilavinimą ir sveikatos priežiūros paslaugų trūkumą, netinkamą mitybą ir ypač didelį skurdą; atkreipia dėmesį į neproporcingą ir ilgalaikį maisto stygiaus poveikį vaikams, kuris daro tiesioginį poveikį ne tik jų sveikatai ir vystymuisi, bet ir jų mokymosi rezultatams, be to, daugėja pasipiktinimą keliančią vaikų santuokų; atkreipia dėmesį į vis dar didelį skaičių vaikų visame pasaulyje, kurie yra priversti dirbti, dažniausiai pavojingomis sąlygomis, sunkiai pasiekiamose vietose, pvz., kasyklų šachtose, žaliavų, įskaitant retuosius mineralus, gavybos sektoriuje, pramonėje ir žemės ūkyje; pabrėžia, kad 2021 m. buvo Tarptautiniai vaikų darbo panaikinimo metai, ir primena, kad ES laikosi visiško šios praktikos netoleravimo politikos; ragina šalis, dar neratifikavusias JT vaiko teisių konvencijos, skubiai ją ratifikuoti;

2023 m. sausio 18 d., trečiadienis

66. smerkia tai, kad vaikai nuolat naudojami kaip karo priemonė; pakartoja, kad dėl savo pažeidžiamumo nepilnamečiai dažnai pirmieji kenčia nuo smurto karo apimtose teritorijose, ypač dėl kariaujančių genčių, grupių ir etninių grupių vykdomų etninių represijų; smerkia priverstinį nepilnamečių vaikų verbavimą karo zonose, taip pat naudojimąsi jais kaip įrankiais ir prieš juos nukreiptą seksualinį smurtą; pabrėžia, kad reikia kurti vaikų, kurių teisės pažeidžiamos, reintegracijos ir žalos atlyginimo būdus ir kad JT vaikų ir ginkluotų konfliktų darbotvarkė turi būti integruota į visas ES išorės politikos sritis; ragina atitinkamas valstybes nares užtikrinti vaikų, kurie yra šių valstybių narių piliečiai ir kurie yra įkalinti ar sulaikyti trečiosiose šalyse, apsaugą; ragina Komisiją dėti daugiau pastangų kovojant su nebaudžiamumu už karo nusikaltimus prieš vaikus, stiprinti bendradarbiavimą su į vaikus orientuotomis humanitarinėmis organizacijomis ir NVO ir užtikrinti vaikų teises per bendradarbiavimą ir partnerystę tarpusavyje ir su trečiosiomis šalimis;

67. pabrėžia, kad kalbant apie teisę į mokslą kilo ypatingų sunkumų dėl beprecedenčių švietimo sutrikimų dėl COVID-19, jų taip pat kilo dėl religinio ekstremizmo ir mergaičių diskriminacijos dėl lyties; reiškia susirūpinimą dėl nėščių paauglių šalinimo iš mokyklų; primena, kad kiekvienas vaikas turi teisę į visapusišką lytinį švietimą, kuris būtų nediskriminacinis, pagrįstas įrodymais, moksliškai tikslus ir atitiktų amžių bei padėtų kovoti su žalingomis lyčių normomis; ragina ES dėti daugiau pastangų siekiant suteikti galimybių gauti išsilavinimą, įskaitant novatoriškus būdus, kad būtų išvengta nacionalinių valdžios institucijų sudaromų kliūčių; ragina Komisiją ir EIVT teikti didesnę paramą trečiosioms šalims siekiant padėti joms prisitaikyti prie iššūkių švietimo srityje, su kuriais jos susidūrė per COVID-19 pandemiją; pabrėžia, kad parama galėtų būti teikiama skiriant daugiau lėšų pagal KVTBP „Globali Europa“, tačiau parama taip pat galėtų būti teikiama gebėjimams stiprinti ir dalinantis geriausios patirties pavyzdžiais, remiantis ES delegacijų visame pasaulyje įgyta patirtimi; pabrėžia, kad dėl kintančios tarptautinės aplinkos gali prireikti finansinio sprendimo, kuriuo būtų sudarytos sąlygos keliems paramos teikėjams reaguoti į didėjančią finansavimo spragą, kad būtų pasiektas 4-asis JT darnaus vystymosi tikslas, kuriuo siekiama užtikrinti įtraukų ir lygiateisišką kokybišką švietimą ir skatinti mokymąsi visą gyvenimą;

68. ragina Komisiją ir EIVT išlaikyti tvirtą švietimo finansavimą pasitelkiant visas turimas ES išorės finansines priemones, laikantis 10 proc. švietimui skirto lyginamojo standarto KVTBP „Globali Europa“; ragina Komisiją ir EIVT remti trečiųjų šalių vyriausybes kuriant ir plėtojant stipresnes ir konstruktyvias lyčių klausimu bei įtraukias švietimo sistemas; primena, kad moterų galimybė gauti išsilavinimą yra pagrindinė teisė, įtvirtinta Jungtinių Tautų; mano, kad mergaičių švietimo didinimas ir parama moterų dalyvavimui švietime ir karjerai gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse turėtų būti pagrindinis ES politikos tikslo prioritetas; šiuo atžvilgiu primygtinai tvirtina, kad reikia suteikti mergaitėms galimybę baigti mokslus ir gauti pagal jų amžių tinkamą informaciją ir paslaugas be diskriminavimo, be šališkumo lyčių atžvilgiu ir suteikiant lygias galimybes joms realizuoti savo potencialą; pabrėžia, kad reikia skubiai naikinti su lytimi susijusias kliūtis įgyti išsilavinimą, kaip antai įstatymus, politiką ir žalingas socialines ir kultūrines normas, kurios kliudo mergaitėms tęsti mokslus nėštumo, santuokos ir motinystės atvejais; ragina švietimu kovoti su lyčių stereotipais ir žalingomis socialinėmis ir kultūrinėmis normomis ir vykdyti smurto prevenciją švietimo programomis, pagal kurias atsižvelgiama į lyčių aspektą;

Pagyvenusių žmonių teisės

69. ragina ES ir valstybes nares ieškoti naujų būdų pagyvenusių žmonių teisėms stiprinti; pabrėžia, kad pagyvenę žmonės negali visapusiškai naudotis žmogaus teisėmis, be kita ko, dėl diskriminavimo amžiaus pagrindu, skurdo, smurto, socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros ir kitų pagrindinių paslaugų trūkumo, taip pat dėl įsidarbinant kylančių kliūčių; atkreipia dėmesį į JT neribotos sudėties visuomenės senėjimo klausimų darbo grupės veiklą rengiant teisiškai privalomą priemonę vyresnio amžiaus asmenų žmogaus teisių apsaugai stiprinti ir ragina ES ir valstybes nares apsvarstyti galimybę aktyviai remti šią veiklą;

Neįgaliųjų teisės

70. palankiai vertina tai, kad priimta 2021–2030 m. ES neįgaliųjų teisių strategija, pasitelkiama kaip priemonė neįgaliųjų padėčiai ir jų teisėms visame pasaulyje gerinti: visų pirma diskriminacijai ir skurdui panaikinti, taip pat problemoms, susijusioms su sveikatos priežiūros prieinamumu, galimybėmis gauti išsilavinimą, įsidarbinti ir dalyvauti politiniame gyvenime, spręsti; ragina sistemingai įgyvendinti šią strategiją ES ir už jos ribų; pabrėžia, kad pareiga prižiūrėti neįgaliuosius paprastai tenka jų šeimoms, visų pirma, moterims, ir ragina ES padėti trečiosioms šalims plėtoti neįgaliuosius prižiūrinčių asmenų rėmimo politiką;

71. ragina Komisiją ir valstybes nares dėti daugiau pastangų ES išorės veiksmais skatinant lygias neįgaliųjų teises; pabrėžia, kad reikalingas struktūrinis dialogas su neįgaliųjų organizacijomis šalyse partnerėse, siekiant užtikrinti svarų jų dalyvavimą ir tikrą įsitraukimą planuojant, įgyvendinant ir stebint ES išorės finansavimo priemones; pabrėžia, kad reikia primygtinai raginti šalis kandidates ir potencialias šalis kandidates įgyvendinti reformas, kuriomis siekiama pagerinti neįgaliųjų padėtį, ir ragina Komisiją padėti joms parengti struktūrizuotą konsultavimosi su neįgaliaisiais ir jiems atstovaujančiomis organizacijomis procesą; ragina ES delegacijoms užtikrinti investicijas, mokymą ir gebėjimų stiprinimą, kad būtų įgyvendintos JT neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatos dėl humanitarinių veiksmų ir tarptautinio bendradarbiavimo;

Netolerancija, ksenofobija ir diskriminacija

72. pabrėžia, kad nepritaria ir smerkia netoleranciją, ksenofobiją ir diskriminaciją dėl rasės, etninės kilmės, tautybės, socialinės klasės, negalios, kastos, religijos, tikėjimo, amžiaus, lyties, seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės, nes dėl jų daugelyje pasaulio regionų, ypač konfliktų teritorijose, žudomi ir persekiojami žmonės; pabrėžia, kad rasizmas, diskriminacija, ksenofobija, religinis persekiojimas ir su tuo susijusi netolerancija visame pasaulyje tebėra pagrindinė problema, dėl kurios pažeidžiamos teisės visose gyvenimo srityse, įskaitant prieigą prie švietimo, sveikatos priežiūrą, darbą, teisę kreiptis į teismą, ir kad šios problemos dar labiau paaštrėjusios per COVID-19 pandemiją; ragina ES ir valstybes nares vadovauti pasaulinei kovai su antisemitizmu ir palankiai vertina tai, kad priimta atitinkama ES strategija; ragina Komisiją, EIVT ir ES delegacijas bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir prisidedant Parlamentui, parengti konkrečias vietos strategijas, skirtas padėti kovoti su diskriminacija dėl priklausymo kastai labiausiai nuo jos kenčiančiose šalyse, palaikant dialogą su vietos atstovais ir pilietinės visuomenės organizacijomis, ir pakviesti juos dalyvauti konsultacijose pagal ES susitarimus ar priemones, įskaitant žmogaus teisių dialogus;

73. rekomenduoja Parlamentui spręsti diskriminacijos dėl priklausymo kastai klausimą visuose atitinkamuose komitetuose (Užsienio reikalų komitete, Vystymosi ir tarptautinės prekybos komitete ir Žmogaus teisių pakomitetyje) ir delegacijose, paskirti už ryšius atsakingą asmenį diskriminacijos dėl priklausymo kastai klausimais ir, lankantis šalyse, kuriose yra ši problema, konsultuotis su dalitų organizacijomis, kelti diskriminacijos dėl priklausymo kastai klausimą bendraujant su Parlamento kolegomis bei valdžios institucijomis, taip pat surengti klausymą siekiant apžvelgti ES veiksmus ir pažangą Tarptautinės rasinės diskriminacijos panaikinimo dienos proga;

Tautinės, etninės ir kalbinės mažumos

74. apgailestauja, kad daugelis šalių, nesilaikydamos įsipareigojimų ginti mažumas, vykdo priverstinės tautinių, etninių ir kalbinių mažumų asimiliacijos politiką, nepaisydamos jų teisių; pabrėžia, kad mažumos neturėtų tapti jokios karinės įtampos ar konflikto taikiniu ar priemone; primena valstybių įsipareigojimus, grindžiamus tarptautinėmis sutartimis ir susitarimais, apsaugoti šių mažumų teises atitinkamose jų teritorijose; ragina šalių ES partnerių vyriausybes gerbti tautinių, etninių ir kalbinių mažumų teises, įskaitant jų kultūrą, kalbą, religiją, tradicijas ir istoriją, kad būtų išsaugota įvairovė ir kalbinė ir kultūrinė tapatybė; todėl ragina ES ir jos valstybes nares aktyviai remti šias šalis partneres; ragina Komisiją remti mažumoms priklausančių asmenų žmogaus ir pagrindinių teisių apsaugą visame pasaulyje, be kita ko, pagal KVTBP „Globali Europa“ žmogaus teisių ir demokratijos temines programas;

LGBTIQ asmenų teisės

75. griežtai smerkia žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant diskriminaciją, stigmatizavimą, savavališką sulaikymą, kankinimus, persekiojimą ir žudymus, kuriuos ir toliau patiria LGBTIQ asmenys visame pasaulyje; mano, kad už smurto praktikos ir veiksmų naudojimą prieš asmenis dėl jų realios ar numanomos seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, lytinės raiškos ir lytinių ypatybių turėtų būti baudžiama ir tokia praktika bei veiksmai turėtų būti panaikinti; pabrėžia, kad visame pasaulyje ir toliau pažeidžiamos LGBTIQ asmenų ir jų gynėjų žmogaus teisės, be kita ko, jie yra diskriminuojami, stigmatizuojami, persekiojami, patiria smurtą ir žudomi; ragina ES dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad LGBTIQ asmenys galėtų visapusiškai naudotis savo žmogaus teisėmis tiek ES, tiek už jos ribų, ir atlikti vadovaujamą vaidmenį ginant jų apsaugą savo išorės politikoje; ragina visapusiškai įgyvendinti 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategiją, nes ši ES priemonė padeda gerinti LGBTIQ asmenų padėtį visame pasaulyje; ragina ES institucijas rodyti pavyzdį aktyviai ginant

2023 m. sausio 18 d., trečiadienis

LGBTIQ asmenų teises visame pasaulyje ir visapusiškai bei nuosekliai taikant ES gaires visoje ES užsienio politikoje, siekiant skatinti ir ginti LGBTIQ asmenų naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis;

Žodžio laisvė, žiniasklaidos laisvė ir teisė į informaciją

76. pabrėžia, kad demokratijai ir klestinčiai pilietinei erdvei itin svarbi žodžio laisvė internete ir realiame gyvenime, taip pat itin svarbi galimybė gauti patikimą informaciją; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad daugelyje pasaulio šalių valstybiniai ir nevalstybiniai subjektai vis labiau riboja ir pažeidžia teises į privatumą, žodžio laisvę, informacijos laisvę ir asociacijų bei susirinkimų laisvę (ypač tai patiria žurnalistai) dėl cenzūros arba poreikio vykdyti savicenzūrą ir piktnaudžiauti įstatymais dėl kovos su terorizmu, pinigų plovimu, šmeižtu ir korupcija, – visa tai padeda nutildyti žurnalistus, pilietinės visuomenės organizacijas ir žmogaus teisių gynėjus; smerkia tai, kad vartojama pernelyg plati terminija, leidžianti valdžios institucijoms uždrausti daugybę veiksmų ir kriminalizuoti teisėtą darbą žmogaus teisių srityje, taip pat tai, kad daugelyje šių teisės aktų nėra pakankamų žmogaus teisių apsaugos priemonių, ypač susijusių su teise į teisingą bylos nagrinėjimą; be to, smerkia tokių technologijų, kaip šnipinėjimo programos, naudojimą siekiant persekioti žurnalistus arba trukdyti jų darbui ar jį kontroliuoti; taip pat reiškia didelį susirūpinimą dėl fizinio žurnalistų saugumo, išpuolių prieš juos, įskaitant neteisminės egzekucijas ir savavališkus sulaikymus, ir dėl to, kad 2022 m. iki šiol nužudytas daugiau kaip 61 žurnalistas ir žiniasklaidos darbuotojas;

77. ragina Komisiją apsaugoti saviraiškos laisvę ir užtikrinti visuomenės prieigą prie informacijos internetu kaip būdą žodžio laisvei įgyvendinti; smerkia brutalias represijas ir jėgos naudojimą, priekabiavimą, savavališkus sulaikymus ir neteisminės egzekucijas prieš taikius protestuotojus daugelyje trečiųjų šalių;

78. ragina ES remti patikimus žiniasklaidos ir informacijos šaltinius, kurie padeda užtikrinti valdžios institucijų atskaitomybę ir perėjimą prie demokratijos; reiškia susirūpinimą dėl to, kad siekiant užtildyti žurnalistus, aktyvistus, profesinių sąjungų atstovus ir žmogaus teisių gynėjus, įskaitant aplinkos teisių gynėjus, visame pasaulyje yra plačiai naudojami strateginiai ieškiniai dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP); pabrėžia, kad ši praktika dar labiau apriboja erdvę pilietinei visuomenei ir žmogaus teisių gynėjams visame pasaulyje, atsižvelgiant į tai, kad pilietinė erdvė kelerius metus nuolat mažėja, o valdžios institucijos ir privatūs subjektai vis dažniau vykdo išpuolius prieš teises į žodžio laisvę ir asociacijų bei susirinkimų laisvę; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos, kuria siekiama apsaugoti žurnalistus ir žmogaus teisių gynėjus nuo piktnaudžiavimo teismo procesu ir strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo;

79. primygtinai ragina Komisiją ir EIVT, koordinuojant veiksmus su valstybėmis narėmis, parengti strategiją, pagal kurią būtų sprendžiama plačiai paplitusio SLAPP naudojimo prieš žmogaus teisių gynėjus, žurnalistus, aktyvistus ir profesinių sąjungų darbuotojus visame pasaulyje problema; be to, ragina Komisiją ir EIVT į tokią strategiją įtraukti gaires, kaip užtikrinti veiksmingą SLAPP aukų apsaugą, be kita ko, teikiant finansinę paramą teisinėms išlaidoms padengti; ragina ES delegacijas dokumentuoti SLAPP atvejus ir įtraukti juos į savo stebėsenos, ataskaitų teikimo ir vertinimo veiklą; siekiant šio tikslo, ragina trečiųjų šalių teisės aktų leidėjus rengti teisės aktus, kurie būtų bendrų iniciatyvų, kuriomis siekiama remti ir apsaugoti saviraiškos laisvę, įskaitant žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą, dalis;

80. palankiai vertina Komisijos ketinimą pagal Europos demokratijos veiksmų planą finansuoti projektus, skirtus padėti žurnalistams teisiniais ir praktiniais klausimais (ne tik ES teritorijoje); ragina ES dėti daugiau pastangų siekiant padėti puolamiems žurnalistams visame pasaulyje, užtikrinti jų saugumą, be kita ko, suteikiant saugų prieglobstį ir priemones jų darbui tęsti, jei jie turėtų išvykti iš savo gyvenamosios vietos, ir glaudžiai bendradarbiaujant su šalimis partnerėmis šiuo klausimu, ypač per ES partnerystės susitarimų su trečiosiomis šalimis sistemą; palankiai vertina atitinkamą tokių programų kaip „Media4Democracy“ vaidmenį ir ES finansuojamą Europos demokratijos fondo veiklą;

81. reiškia didelį susirūpinimą dėl akademinės laisvės apribojimų ir didėjančios mokslininkų cenzūros ir įkalinimo visame pasaulyje, nes tai daro didelį poveikį teisei į mokslą; ragina ES ir valstybes nares, vykdant dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą, stiprinti diplomatines pastangas ir apsaugą nepaprastųjų situacijų atveju ir paramą, susijusias su valstybinių ir nevalstybinių subjektų grasinimais ar išpuoliais prieš akademinę laisvę; ragina ES užtikrinti nuolatinę aukšto lygio paramą pasauliniam švietimo žmogaus teisių klausimais universitetų tinklui, kuris yra geriausias ES paramos švietimui žmogaus teisių klausimais visame pasaulyje pavyzdys;

Teisė į minties, sąžinės, religijos ar tikėjimo laisvę

82. pažymi, kad 2021 m. paminėtos 40-osios JT deklaracijos dėl visų formų netolerancijos ir diskriminacijos dėl religijos ar įsitikinimų panaikinimo metinės; primena, kad minties, sąžinės, religijos ar tikėjimo laisvė yra pagrindinė kiekvieno žmogaus teisė ir vienodai taikoma visiems asmenims; su dideliu susirūpinimu pažymi, kad daugelyje pasaulio šalių vis dar pažeidžiama teisė į minties, sąžinės ir religijos laisvę, teisė tikėti arba netikėti, pripažinti esant ateistu ar agnostiku, įskaitant teisę reikšti religinius ar nereliginius įsitikinimus išraiškos, mokymo ir praktikos priemonėmis, taip pat teisė pakeisti religiją ar jos atsisakyti; atkreipia dėmesį į neigiamą COVID-19 pandemijos poveikį, nes kai kurios vyriausybės vis dar naudojasi ja kaip pretekstu toliau vykdydamos diskriminacinę praktiką, įskaitant apgaudinėjimą ir smurtą prieš religines mažumas; smerkia smurtą prieš mažumoms priklausančius asmenis ir tokių žmonių persekiojimą dėl jų tikėjimo ar religijos; pabrėžia, kad jis veikia daug religinių ir tikėjimo bendruomenių, taip pat ateistus, humanistus, agnostikus arba žmones, nesitapatinančius su jokia religija; labai susirūpinęs pažymi, kad kai kuriose šalyse nereliginės, pasaulietiškos ir humanistinės organizacijos yra vis dažniau persekiojamos, įskaitant precedento neturinčias kurstymo imtis smurto, neapykantos ir žudymų bangas;

83. smerkia išpuolius prieš daugybę asmenų ir pilietinės visuomenės organizacijų taikiai apklausiant, kritikuojant ar satyrizuojant religinius įsitikinimus ir primena, kad kritiškos nuomonės apie religiją išreiškimas yra teisėta minties ar meninės kūrybos laisvės išraiška;

84. be to, reiškia susirūpinimą dėl piktnaudžiavimo religija ir jos naudojimo skatinant netoleranciją arba pažeidžiant žmogaus teises, pvz., LGBTIQ+ asmenų teises ir moterų teises, visų pirma, lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises, taip pat vaikų teises į minties, sąžinės ir religijos laisvę;

85. ragina ES ir valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti teisės į minties, sąžinės, religijos ar tikėjimo laisvę apsaugą, kelti šiuos klausimus JT žmogaus teisių forumuose ir bendradarbiauti su atitinkamais JT mechanizmais ir komitetais; ragina Komisiją ir Tarybą įgyvendinti plataus užmojo programas šiai teisei visame pasaulyje ginti, be kita ko, skatinti ir remti tarptautines pastangas rinkti žiaurių nusikaltimų dėl tikėjimo ar religinių motyvų įrodymus, patraukti kaltininkus baudžiamojon atsakomybėn, veiksmingai vykdyti baudžiamuosius nuosprendžius ir atlyginti nusikaltimo aukoms padarytą žalą; ragina Tarybą, Komisiją, EIVT ir valstybes nares dirbti kartu su trečiosiomis šalimis, kad ES išorės politikoje būtų priimtos priemonės neapykantos nusikaltimams išvengti ir su jais kovoti; ragina EIVT ir ES delegacijas, kai tinkama, į dialogus su pilietine visuomene įtraukti religines organizacijas, kad žmogaus teisių politika būtų pritaikyta prie konkrečių šalių religinių ir kultūrinių aplinkybių, atsižvelgiant, be kita ko, į kai kurių religinių organizacijų vaidmenį reaguojant į humanitarines krizes; pažymi, kad su minties, sąžinės, religijos ir tikėjimo laisve susijusioje ES politikos sistemoje nereikėtų nepaisyti gyventojų, nesitapatinančių su jokia religija; ragina įvertinti 2013 m. ES religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo ir apsaugos gaires, kaip numatyta šių gairių 70 straipsnyje;

Žmogaus teisių gynėjai ir pilietinės visuomenės organizacijos

86. tvirtai remia žmogaus teisių gynėjų veiklą ir atkreipia dėmesį į pavojų (pavyzdžiui, grasinimus jiems ir jų šeimoms, priekabiavimą ir smurtą), kuris jiems kyla ginant žmogaus teises; smerkia tai, kad šimtai žmogaus teisių gynėjų (dauguma jų – aplinkos gynėjai) buvo nužudyti dėl savo veiklos; palankiai vertina ES pastangas remti žmogaus teisių gynėjus vykdant jų veiklą, įskaitant mechanizmą „ProtectDefenders.eu“; ragina labiau stengtis sumažinti didėjančią riziką, su kuria visame pasaulyje susiduria žmogaus teisių gynėjai, įskaitant savavališką sulaikymą ir įkalinimą, žodinius ir fizinius išpuolius, teisinį priekabiavimą ir apribojimus, taip pat tarpvalstybinius grasinimus ar represijas; ragina valstybes nares sustabdyti visas aktyvias ekstradicijos sutartis su šalimis, kuriose žmogaus teisių padėtis nesuderinama su valstybių narių tarptautiniais negrąžinimo įsipareigojimais;

87. ragina ES ir valstybes nares aktyviai spręsti teisėkūros ar administracinių bandymų panaikinti žmogaus teisių gynimo erdvę klausimą; ragina ES ir valstybes nares parengti strateginę aukšto lygio viziją, kaip kovoti su daugėjančiais visuotiniais išpuoliais prieš žmogaus teisių gynėjus, be kita ko, priimant tvirtas ES Užsienio reikalų tarybos išvadas, kuriose nustatoma bendra aukšto lygio ES pasaulinių veiksmų žmogaus teisių gynėjų atžvilgiu strategija, ir visapusiškai įgyvendinti politinius įsipareigojimus dėl žmogaus teisių gynėjų, kuriems gresia pavojus, apsaugos, pvz., įsipareigojimus, įtrauktus į 2020–

2024 m. ES demokratijos ir žmogaus teisių veiksmų planą ir ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų; ragina ES ir valstybes nares taip pat aktyviai remti tinkamų ir veiksmingų žmogaus teisių gynėjų, kuriems gresia pavojus arba kurie yra pažeidžiamoje padėtyje, apsaugos sistemų kūrimą ir įgyvendinimą, be kita ko, svariai konsultuojantis su jais ir remiantis išsamiomis kokybinėmis rizikos analizėmis, užtikrinant, kad tokie mechanizmai būtų holistiniai, jiems būtų skiriami tinkami ištekliai, pagal juos rizika būtų vertinama ir valdoma taikant prevencinį požiūrį ir rengiami apsaugos planai, kurie iš tiesų atitiktų asmenų, kolektyvų ir bendruomenių apsaugos poreikius; ragina ES ir valstybes nares, ypač ES specialųjį įgaliotinį žmogaus teisių klausimais ir ES ambasadorius, aktyviau veikti skelbiant viešus pareiškimus ir taikyti kitų formų viešąjį ir privatųjį politinį bendradarbiavimą siekiant palaikyti žmogaus teisių aktyvistus, kuriems gresia pavojus ir kurie yra ilgam įkalinti, taip pat padėti pastariesiems rengti vizitus kalėjimuose ir palengvinti išorės vizitus jų šeimoms; primygtinai reikalauja, kad EIVT ir ES delegacijos ypatingą dėmesį skirtų Sacharovo premijos laureatų ir finalininkų, kuriems gresia pavojus, padėčiai ir, derindamos veiksmus su valstybėmis narėmis ir Parlamentu, imtųsi ryžtingų veiksmų, kad būtų užtikrinta jų gerovė, saugumas ar išlaisvinimas; ragina EIVT reguliariai pranešti apie veiksmus, kurių imtasi dėl Sacharovo premijos laureatų ir finalininkų, kurie yra sulaikyti, susiduria su jų laisvių apribojimais arba kurių buvimo vieta nežinoma;

88. reiškia susirūpinimą dėl kliūčių, su kuriomis visame pasaulyje susiduria žmogaus teisių gynėjai, norėdami gauti ES humanitarines ir (arba) trumpalaikes vizas; primena šios esminės saugumo ir apsaugos priemonės svarbą, kad prireikus žmogaus teisių gynėjai galėtų gauti saugų prieglobstį, pasinaudoti esamomis poilsio bei atokvėpio ir laikino perkėlimo programų galimybėmis ir vykdyti esminę tarptautinę propagavimo, mobilizavimo ar tinklaveikos veiklą ES teritorijoje; ragina sukurti ES masto humanitarinių vizų išdavimo sistemą siekiant laikinai perkelti žmogaus teisių gynėjus, kuriems gresia pavojus, taip pat labiau koordinuotą ES politiką, susijusią su valstybių narių išduodamomis skubiomis vizomis žmogaus teisių gynėjams; ragina ES parengti labiau nuspėjamą, koordinuotą ir nuoseklesnę vizų išdavimo žmogaus teisių gynėjams politiką, pagal kurią būtų galima taikyti lanksčius ir reaktyvius protokolus, be kita ko, kritinėse situacijose;

89. apgailestauja dėl įvairių formų draudimų ir apribojimų pilietinės visuomenės organizacijoms ir jų veiklai, pvz., įstatymų, įskaitant kovos su terorizmu įstatymus, kuriais siekiama sumažinti pilietinės visuomenės erdvę ir nutildyti prieštaraujančius balsus arba skatinti organizacijas, kurias remia trečiųjų šalių vyriausybės (vyriausybės kontroliuojama NVO, VKNVO); apgailestauja dėl to, kad daugelyje šalių plačiai priimami vadinamieji užsienio agentų įstatymai, pagal kurias asmenys ir subjektai, gaunantys finansavimą iš užsienio, verčiami registruotis kaip užsienio agentai; reiškia ypatingą susirūpinimą dėl šių įstatymų naudojimo siekiant stigmatizuoti ir apriboti pilietinės visuomenės ir žmogaus teisių gynėjų darbą, be kita ko, apribojant teisę gauti finansavimą; ragina ES bendradarbiauti su partneriais siekiant, kad tokie teisės aktai būtų panaikinti arba peržiūrėti, ir ragina ES institucijas ir įstaigas, visų pirma EIVT, koordinuojant veiksmus su Komisija, šiuo tikslu parengti suderintą strategiją;

90. apgailestauja, kad moterys žmogaus teisių gynėjos patiria smurtą dėl lyties ir kenčia dėl nepakankamų galimybių naudotis tinkamais ištekliais ir apsaugos mechanizmais; prieštarauja tam, kad žmogaus teisių gynėjos ir kovotojos už moterų teises ir toliau būtų seksualiai prievartaujamos, joms būtų grasinama, jos būtų bauginamos, kriminalizuojamos ir netgi žudomos; apgailestauja, kad moterys žmogaus teisių gynėjos, dirbančios lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių srityje, yra ypač puolamos visame pasaulyje, ir ragina ES ir jos valstybes nares viešai ir privačiai pasmerkti išpuolius ir grasinimus prieš šioje srityje dirbančius žmogaus teisių gynėjus bei proaktyviai užtikrinti, kad jų konsultacijose dalyvautų deramas lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių gynėjų skaičius; pabrėžia, kad ES privalo teikti politinę ir finansinę paramą pilietinės visuomenės organizacijoms, kurios skatina moterų ir mergaičių teises visose srityse;

Migrantai ir pabėgėliai

91. dar kartą patvirtina neatimamas migrantų, pabėgėlių ir priverstinai perkeltų asmenų žmogaus teises, į kurias būtina atsižvelgti vykdant ES migracijos ir prieglobsčio politiką ir jai bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis šioje srityje; pabrėžia, kad ES turėtų dėti daugiau pastangų siekdama pripažinti ir plėtoti būdus, kaip šalinti pagrindines neteisėtos migracijos ir priverstinio gyventojų perkėlimo priežastis, ypač moterų, vaikų, etninių, religinių ir tikėjimo mažumų bei neįgaliųjų, kurie yra vieni iš pažeidžiamiausių, didinant migrantų kilmės bendruomenių atsparumą ir padedant jiems suteikti savo nariams galimybę gyventi oriai ir saugiai savo šalyje; pabrėžia, kad svarbu migracijos ir prieglobsčio politiką

valdyti vadovaujantis solidarumo, pusiausvyros ir atsakomybės pasidalijimo tarp šalių principais; ragina ES ir jos valstybes nares remti šalis, priimančias daugiausiai pabėgėlių, taip pat tranzito ir kilmės šalis; ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti, kad su migracija susijęs Europos finansavimas, mokymas ar kitų formų parama trečiosioms šalims tiesiogiai ar netiesiogiai nepadėtų vykdyti žmogaus teisių pažeidimų ir nedidintų arba neskatintų nebaudžiamumo už tokius pažeidimus; pakartoja, kad glaudus bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis tebėra labai svarbus siekiant užkirsti kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis; ypač pabrėžia, kad reikia plėsti kovą su organizuotomis nusikalstamomis grupuotėmis, kurios verčiasi prekyba žmonėmis, griežtai laikantis tarptautinių žmogaus teisių standartų; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad labai svarbu skleisti informaciją ir rengti informuotumo didinimo kampanijas apie neteisėto migrantų gabenimo riziką; vykdant ES finansuojamas humanitarines operacijas ragina atsižvelgti į konkrečius vaikų ir kitų pažeidžiamų grupių poreikius ir užtikrinti jų apsaugą perkėlimo metu; šiomis aplinkybėmis smerkia vaikų migrantų įkurdinimą sulaikymo centruose, ypač kai jie atskiriami nuo tėvų ar teisėtų globėjų; pabrėžia, kad svarbu sukurti veiksmingą saugių ir teisėtų atvykimo į ES būdų sistemą, ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl įgūdžių ir talentų pritraukimo į ES, įskaitant specialistų pritraukimo partneryščių su šalimis partnerėmis plėtojimą;

92. primena savo įsipareigojimą ginti pabėgėlių teises, kaip numatyta tarptautiniuose žmogaus teisių ir pabėgėlių teisės nuostatuose, visų pirma 1951 m. Konvencijoje dėl pabėgėlių statuso ir jos 1967 m. protokole; primena valstybių įsipareigojimus užtikrinti pabėgėlių apsaugą ir gerbti jų teises pagal atitinkamą tarptautinę teisę; apgailestauja dėl to, kad tiek daug žmonių žūva kelyje į migraciją, ir dėl neteisėto migrantų grąžinimo pažeidžiant tarptautinę teisę; primena, kad ES ir jos valstybės narės, vykdydamos išorės ir ekstrateritorinius veiksmus, susitarimus ir bendradarbiavimą migracijos, sienų ir prieglobsčio srityse, turėtų gerbti ir saugoti žmogaus teises, visų pirma įtvirtintas Chartijoje, įskaitant teisę į gyvybę ir laisvę bei teisę prašyti prieglobsčio, atliekant individualų prieglobsčio prašymų vertinimą ir laikantis negrąžinimo principo; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, jog svarbu, kad valstybės narės rodytų pavyzdį griežtai laikydamosi savo įsipareigojimų pagal tarptautinę pabėgėlių teisę ir iš esmės padidintų savo pagalbą nuo represijų ar karo bėgantiems asmenims, savo priėmimo pajėgumus ir perkėlimo įsipareigojimus;

93. ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti visišką bendradarbiavimui migracijos klausimais skirtų lėšų skyrimo trečiosioms šalims skaidrumą; pakartoja savo raginimą Komisijai užtikrinti, kad nepriklausomos ES įstaigos ir ekspertai atliktų skaidrius *ex ante* rizikos vertinimus, susijusius su bet kokio formalaus, neformalaus ar finansinio ES bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis poveikiu migrantų, pabėgėlių ir priverstinai perkeltų asmenų teisėms, ir visapusiškai atsižvelgti į šiuos vertinimus bei stebėsenos mechanizmus, kad būtų įvertintas bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis migracijos srityje poveikis žmogaus teisėms;; susirūpinęs pažymi, kad dėl persekiojimo, konfliktų, smurto, žmogaus teisių pažeidimų ar įvykių, kurie labai sutrikdė viešąją tvarką, visame pasaulyje priverstinai perkeltų asmenų skaičius iki 2021 m. pabaigos pasiekė precedento neturintį skaičių – 89 mln. asmenų, iš kurių 36,5 mln. buvo vaikai; primena, kad pabėgėliai ir migrantai, ypač dokumentų neturintys migrantai, susiduria su kliūtimis siekdami gauti sveikatos priežiūros paslaugas visame pasaulyje, kad seksualinis smurtas ir smurtas dėl lyties yra dažnas reiškinys perkėlimo metu ir kad daugeliu atvejų seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties išgyvenę asmenys negauna būtinos lytinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugų, kurių jiems reikia; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad tarptautiniai veiksmai ir bendradarbiavimas yra kaip niekad svarbūs siekiant užtikrinti pabėgėlių apsaugą;

Čiabuviai

94. apgailestaudamas pažymi, kad čiabuvių tautos ir toliau visame pasaulyje susiduria su plačiai paplitusia ir sisteminga diskriminacija ir persekiojimu, įskaitant priverstinį perkėlimą; smerkia savavališkus žmogaus teisių ir žemės gynėjų, kurie gina čiabuvių tautų teises, suėmimus ir žudymą; primena, kad čiabuvių tautos atlieka svarbų vaidmenį, susijusį su tvariu gamtos išteklių, įskaitant vandenį, valdymu ir biologinės įvairovės išsaugojimu; primygtinai ragina vyriausybes įgyvendinti vystymosi ir aplinkosaugos politiką, kuria būtų paisoma čiabuvių tautų ir vietos gyventojų ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių ir kuri būtų įtrauki jų atžvilgiu, laikantis JT darnaus vystymosi tikslų; pakartoja savo raginimą ES, jos valstybėms narėms ir jų partneriams tarptautinėje bendruomenėje imtis visų būtinų priemonių, kad būtų pripažintos, apsaugotos ir propaguojamos čiabuvių tautų teisės, įskaitant jų teises į savo kalbas, žemes, teritorijas ir išteklius, kaip nustatyta JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių, visų pirma atsižvelgiant į laisvo, išankstinio ir informacija pagrįsto

sutikimo principą; rekomenduoja ES ir jos valstybėms narėms į atitinkamas ir rengiamas išsamaus patikrinimo sistemas įtraukti nuorodas į čiabuvių tautas bei į JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių nustatytas teises; dar kartą patvirtina, kad reikia sukurti skundų teikimo mechanizmą, pagal kurį būtų teikiami skundai dėl čiabuvių tautų teisių pažeidimų, įvykdomų valstybinių ir nevalstybinių subjektų veikloje; ragina valstybes, kurios to dar nepadarė, ratifikuoti 1989 m. birželio 27 d. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos Nr. 169 dėl čiabuvių ir gentimis gyvenančių tautų nuostatas;

Karai ir konfliktai visame pasaulyje ir jų poveikis žmogaus teisėms

95. yra labai susirūpinęs dėl tebesitęsiančių karų ir karinių konfliktų visame pasaulyje; pabrėžia, kad dėl šiuolaikinių karų ir konfliktų žmogaus teisėms šiandien visame pasaulyje kyla daugybė grėsmių; pabrėžia, kad, be pačių šalių, tokiuose konfliktuose dažnai dalyvauja nevalstybiniai subjektai, pavyzdžiui, privačios karinės ir saugumo bendrovės bei teroristinės organizacijos; atkreipia dėmesį į pražūtingus humanitarinius šių konfliktų padarinius ir pražūtingą jų poveikį civiliams, kurie tampa tiesioginiais taikiniais, kurių žmogaus teisės sunkiai pažeidžiamos ir kurie dažnai neturi teisės arba turi ribotą teisę kreiptis į teismą ar pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis; ragina ES toliau kurti ir įgyvendinti priemones, siekiant greitai ir veiksmingai reaguoti į tokius konfliktus, šalinti jų pagrindines priežastis, investuoti į konfliktų prevenciją ir tarpininkavimo pastangas, ieškoti erdvės politiniams sprendimams ir ją išlaikyti, kurti aljansus su panašiai mąstančiomis šalimis ir regioninėmis organizacijomis, teikti tolesnę finansinę ir techninę paramą ir personalą taikos palaikymo civilinėms misijoms ir karinių operacijų misijoms, skatinti kariuomenių tarpusavio pasitikėjimo stiprinimo iniciatyvas; ragina ES padėti užtikrinti, kad žmogaus teisės nebūtų pažeidžiamos, ir teikti pagalbą nukentėjusiesiems;

96. smerkia tai, kad pasaulyje daugėja demokratinių konstitucijų pažeidimų; pakartoja savo susirūpinimą dėl grėsmės civilių gyvybei, saugumui ir taikai, kurią kelia kariniai perversmai; pabrėžia, kad reikia stiprinti atskaitomybę ir kovoti su nebaudžiamumu už žmogaus teisių pažeidimus ir karo nusikaltimus, kurie buvo įvykdyti dėl smurtinių režimo pasikeitimų;

97. pakartoja, kad kilus humanitarinėms krizėms padaugėja su sveikatos priežiūra susijusių sunkumų, ir primena, kad krizių apimtose zonose pažeidžiamos grupės, kaip antai pabėgėliai, moterys ir mergaitės, susiduria su itin dideliu seksualinio smurto, lytiškai plintančių ligų, seksualinio išnaudojimo, išprievartavimo kaip karo ginklo ir nepageidaujamo nėštumo pavojumi; ragina Komisiją ir valstybes nares skirstant humanitarinę pagalbą pirmenybę teikti lyčių lygybei bei lytinei ir reprodukcinei sveikatai, taip pat atsižvelgiant į humanitarinės pagalbos teikėjų mokymą ir finansavimą ateityje; ragina ES laikytis lyčių aspektui jautraus požiūrio, kad būtų galima suprasti skirtingą konfliktų poveikį moterims ir LGBTIQ+ bendruomenei ir įtraukti jį į visas pastangas, skirtas konfliktų prevencijai ir sprendimui, taip pat taikos palaikymui, humanitarinei pagalbai ir atstatymo po konflikto veiksmams, pereinamojo laikotarpio teisingumui ir žmogaus teisių bei demokratinių reformų skatinimui;

98. dar kartą ragina valstybes nares padėti sustabdyti ginkluotus konfliktus ir rimtus žmogaus teisių ar tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus griežtai laikantis JT sutarties dėl prekybos ginklais 7 straipsnio dėl eksporto ir eksporto vertinimo ir ES bendrosios pozicijos ginklų eksporto srityje ([28]) nuostatų, be kita ko, atsisakant perduoti ginklus ir stebėjimo įrangą, dėl kurių kiltų pavojus, kad importuojantys subjektai gali padaryti žmogaus teisių arba tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų arba sudaryti jiems palankias sąlygas;

Teisė į maistą ir apsirūpinimo maistu saugumas

99. pakartoja, kad teisė būti apsaugotam nuo bado yra žmogaus teisė; pabrėžia, kad yra labai susirūpinęs dėl problemų, susijusių su teise į maistą, apsirūpinimo maistu saugumu ir maisto įperkamumu, daugelyje pasaulio šalių; ragina ES, valstybes nares ir tarptautinę bendruomenę dėti daugiau pastangų siekiant nedelsiant išspręsti vis aktualesnę maisto stygiaus problemą; pabrėžia, kad, nors prasta aprūpinimo maistu padėtis turi keletą priežasčių, ją pablogino daugybė visame pasaulyje vykstančių konfliktų, įskaitant dabartinius konfliktus šalyse, kurios yra didelės pirminių maisto produktų pasaulinės eksportuotojos, ir kurių pasekmės tam tikruose pasaulio regionuose yra didžiulės; griežtai smerkia maisto stygiaus, kaip politinės karo priemonės, pasitelkimą arba grasinimus jį pasitelkti;

([28]) 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99).

100. susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad religija, įsitikinimai ar etninė kilmė gali būti naudojami kaip diskriminacinis veiksnys skirstant maistą ir humanitarinę pagalbą maisto stygiaus ir humanitarinių krizių aplinkybėmis; ragina ES, jos valstybes nares ir Komisiją atkreipti atitinkamų trečiųjų šalių vyriausybių dėmesį į šį klausimą;

Klimato kaita ir aplinka

101. pabrėžia, kad žmogaus teisės, sveika aplinka ir kova su klimato kaita yra susijusios; palankiai vertina pažangą, padarytą siekiant, kad būtų pripažinta žmogaus teisė į švarią, sveiką ir tvarią aplinką, kaip nustatyta JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje 76/300; pabrėžia, kad vertina esminį aplinkos apsaugos žmogaus teisių gynėjų, įskaitant su žeme ir vandens telkiniais susijusių teisių gynėjus, žurnalistus, tiriančiuosius žurnalistus, informatorius, advokatus ir čiabuvių aktyvistus, atliekamą darbą siekiant išsaugoti ir apsaugoti aplinką, nepaisant smurto prieš juos grasinimų ir rizikos jų gyvybei; be to, pripažįsta svarbų pilietinės visuomenės organizacijų ir čiabuvių tautų vaidmenį išsaugant ir ginant aplinką, nes jos atlieka neįkainojamą darbą;

102. pabrėžia, kad klimato kaita kenkia žmogaus teisėms, įskaitant teisę į aprūpinimą maistu, saugų geriamą vandenį, sanitarines sąlygas, sveikatą ir tinkamą būstą, taip pat vietos bendruomenių teises; nepritaria neteisėtam gamtos išteklių naudojimui, kuris yra didelė tvarumo ir aplinkos apsaugos problema; be to, atkreipia dėmesį į klimato kaitos keliamą pavojų taikai ir saugumui, nes dėl maisto stygiaus ir vandens trūkumo gali atsirasti konkurencija dėl gamtos išteklių, o vėliau – nestabilumas ir konfliktai valstybėse ir tarp jų; pabrėžia, kad biologinė įvairovė ir žmogaus teisės yra tarpusavyje susijusios ir abipusiškai priklausomos, ir primena valstybių įsipareigojimus žmogaus teisių srityje saugoti biologinę įvairovę, nuo kurios šios teisės priklauso, be kita ko, užtikrinant piliečių dalyvavimą priimant su biologine įvairove susijusius sprendimus ir garantuojant veiksmingos teisinės gynybos galimybes biologinės įvairovės nykimo ir degradacijos atvejais;

103. ragina ES siekti pažaboti klimato kaitą, be kita ko, taikant veiksmingus ir tvarius politikos veiksmus, ir laikytis Paryžiaus susitarimo tikslų; ragina ES ir jos valstybes nares laikantis subalansuoto požiūrio, kuris nekenktų trečiųjų šalių gyventojams labiau padėti kovojant su klimato kaita ir biologinės įvairovės nykimu visame pasaulyje, visų pirma užtikrinant, kad ES importuojamos prekės būtų gaminamos laikantis pagal tarptautinę teisę ginamų žmogaus teisių, įskaitant čiabuvių teises, neskatintų natūralių ekosistemų, ypač pirminių miškų ir sengirių, naikinimo ir joms nekenktų; pabrėžia, kad mažiausiai išsivysčiusios šalys yra labiausiai pažeidžiamos klimato kaitos, nes joms sunkiausia atlaikyti pražūtingus klimato kaitos padarinius, nepaisant to, kad jose išmetama mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų nei turtingesnėse šalyse;

Verslas, prekyba ir žmogaus teisės

104. pabrėžia, kad prekybos susitarimais ES dažnai suteikiama galimybė bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis, kad būtų sprendžiamas jų vidaus padėties klausimas, nustatant tam tikras sąlygas, kurios padėtų pagerinti gyvenimo lygį, taip pat numatyti sąlygas siekiant pagerinti žmogaus teisių padėtį tose šalyse; vis dėlto pažymi, kad kai kuriais atvejais atitinkamose šalyse padėtis pagerėjo nedaug arba visai nepagerėjo; pažymi, kad pernelyg aktyvi ir išnaudotojiška verslo veikla trečiosiose šalyse dažnai daro neigiamą poveikį žmogaus teisėms; ragina, kad esminėse į prekybos susitarimus įtrauktose sąlygose būtų pripažįstama, jog sutarties šalys privalo gerbti, saugoti ir puoselėti žmogaus teises, kaip nustatyta Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, paprotinės teisės aktuose ir tarptautinėse konvencijose, kurių šalys jos yra;

105. ragina ES ir valstybes nares kuo griežčiausiai pasmerkti represijas prieš pilietinę visuomenę, ypač kai jos taikomos šalyse, su kuriomis ES yra sudariusi LPS, ir veiksmingai bendradarbiauti su tų šalių nacionalinėmis valdžios institucijomis, be kita ko, aukščiausiu lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad pilietinė visuomenė galėtų laisvai veikti, dalyvauti viešuosiuose reikaluose ir stebėti bei dokumentuoti LPS įgyvendinimą; ragina ES kovoti su bet kokiais LPS įsipareigojimų pažeidimais, įskaitant tuos, kurie nustatyti skyriuose dėl prekybos ir darnaus vystymosi ir esminėse partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų nuostatose; tvirtina, kad rimtų ar plačiai paplitusių pažeidimų atvejais ES turėtų pradėti taikyti nuostatas dėl žmogaus teisių, šiuo pagrindu numatant specialias sąlygas ir tinkamas priemones, įskaitant specialios žmogaus teisių stebėsenos įstaigos, kuri vertintų, kaip laikomasi pagal LPS prisiimtų įsipareigojimų žmogaus teisių srityje, įsteigimą ir teiktų rekomendacijas šalims;

2023 m. sausio 18 d., trečiadienis

106. ragina ES nuosekliai naudoti prekybos susitarimų nuostatas, kuriomis saugomos žmogaus teisės, įskaitant atidesnę stebėseną ir įsipareigojimų žmogaus teisių srityje vykdymą, ir išnaudoti visas galimybes, susijusias su žmogaus teisių srities sąlygomis, kad trečiosioms šalims būtų sudarytos lengvatinės sąlygos patekti į jos rinką; visų pirma ragina atnaujintame Reglamente dėl bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemos (BLS+) glaudžiau susieti lengvatinį režimą ir pažangą žmogaus teisių srityje; ragina užtikrinti didesnį skaidrumą visais BLS+ statuso suteikimo procedūros etapais, įskaitant geresnį bendradarbiavimą su pilietine visuomene, ir imtis tolesnių veiksmų dėl bet kokių galimų pažeidimų; ragina Komisiją tinkamai informuoti Parlamentą šios srities klausimais; ragina šalis, dalyvaujančias derybose dėl ES susitarimų, kuriais nustatomi arba stiprinami ES santykiai su kuria nors trečiąja šalimi, išnagrinėti nuolatinio dvišalio kvietimo stebėti rinkimus galimybę; pabrėžia, kad šią galimybę taip pat reikėtų apsvarstyti jau sudarytuose susitarimuose; dar kartą ragina Komisiją, prieš suteikiant šaliai bet kokį lengvatinį režimą, sistemingai atlikti poveikio žmogaus teisėms vertinimus, kuriuose daugiausia dėmesio būtų skiriama žmogaus teisių pažeidimų rizikai, ir skubiai ištirti ir reaguoti į bet kokius pažeidimus, įskaitant BLS statuso panaikinimą, jei tai pateisinama; pabrėžia, kad reikia tinkamų išteklių ir aiškių procedūrų, kad būtų galima tinkamai atlikti poveikio žmogaus teisėms vertinimus ir stebėti, kaip taikomos tarptautinės žmogaus teisių konvencijos; šiomis aplinkybėmis ragina padidinti atitinkamų ES delegacijų žmogiškuosius išteklius siekiant prisidėti prie šių vertinimų ir ES vykdomos lengvatinės prekybos patekimo į ES rinką pagal BLS+ sistemą stebėsenos;

107. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo, nes juo skatinamas atsakingas įmonių elgesys, susijęs su darbo, aplinkos ir žmogaus teisėmis; pabrėžia, kad svarbu, jog įmonės būtų atskaitingos taikant teisminius mechanizmus, įskaitant civilinę atsakomybę; pabrėžia, kad direktyvos reikalavimai dėl ataskaitų apie tvarumo ir išsamaus patikrinimo strategijas teikimo turėtų būti taikomi visoms didelėms įmonėms ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms, kotiruojamoms biržose ar veikiančioms didelės rizikos pasaulio regionuose ir ekonomikos sektoriuose; ragina į direktyvą įtraukti specialų straipsnį dėl konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma susijusiais asmenimis ir vietos bendruomenėmis, profesinėmis sąjungomis, darbuotojų atstovais ir žmogaus teisių gynėjais;

108. smerkia visų formų priverstinį darbą ir šiuolaikinę vergovę; pabrėžia, kad, remiantis naujausia pasaulinių šiuolaikinės vergovės įverčių ataskaita, priverčiamąjį darbą dirbančių žmonių skaičius 2016–2021 m. padidėjo 2,7 mln., iki 17,3 mln. vien privačiajame sektoriuje; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl reglamento dėl produktų, pagamintų naudojant priverčiamąjį darbą, uždraudimo Sąjungos rinkoje; taip pat pabrėžia, kad COVID-19 pandemija dar labiau sustiprino šią tendenciją; pabrėžia, kad krizė taip pat lėmė daugelio darbuotojų darbo sąlygų pablogėjimą ir kai kuriais atvejais priverčiamąjį darbą; ragina ES ir jos valstybes nares vadovauti veiksmams daugiašaliuose forumuose siekiant panaikinti priverčiamąjį darbą ir šiuolaikinę vergovę; primena valstybėms narėms, kad reikia patraukti baudžiamojon atsakomybėn ir pasmerkti šią veiklą, vykdomą tiek kilmės šalyse, tiek tarptautinio judumo grupėse; dar kartą pabrėžia savo raginimą, kad visos šalys visapusiškai įgyvendintų JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, ir ragina ES valstybes nares, kurios dar nepriėmė nacionalinių veiksmų planų dėl verslo teisių, tai padaryti kuo greičiau; ragina ES ir jos valstybes nares konstruktyviai ir aktyviai dalyvauti JT neribotos sudėties tarpvyriausybinės tarptautinės teisiškai privalomos žmogaus teisių priemonės tarptautinėms bendrovėms ir kitoms verslo įmonėms rengimo darbo grupės veikloje ir šiuo tikslu patvirtini derybinius įgaliojimus; mano, kad tai yra būtinas žingsnis žmogaus teisių propagavimo ir apsaugos srityje;

109. smerkia vis dažnesnę autoritarinių valstybių praktiką rengti didelius sporto ar kultūros renginius siekiant padidinti savo tarptautinį teisėtumą ir kartu toliau riboti opozicinį požiūrį šalies viduje; ragina ES ir valstybes nares bendradarbiauti su nacionalinėmis sporto federacijomis, įmonių atstovais ir pilietinės visuomenės organizacijomis siekiant aptarti, kaip jos dalyvaus tokiuose renginiuose; ragina parengti ES sporto ir žmogaus teisių politikos programą;

Žmogaus teisės ir skaitmeninės technologijos

110. pabrėžia, kad žmogaus teisės turi visapusiškai apimti skaitmeninę sferą, o asmenys turi būti apsaugoti nuo neteisėto technologijų naudojimo, vykdomo valstybinių ar nevalstybinių subjektų, kurie tiekia šias technologijas arba jomis naudojasi; pabrėžia skaitmeninių technologijų, įskaitant dirbtinį intelektą, keliamą pavojų asmens laisvei, teisei į privatumą ir demokratijai apskritai ir smerkia skaitmeninių technologijų vaidmenį pažeidžiant žmogaus teises, ypač vykdant sekimą, stebėseną, priekabiavimą ir saviraiškos laisvės apribojimus; pabrėžia dezinformacijos kampanijų, kombinuojamų su skaitmeninėmis priemonėmis, keliamą grėsmę; be to, akcentuoja specifinę grėsmę, kurią žmogaus teisių gynėjams, opozicijos veikėjams, žurnalistams ir kitiems asmenims kelia naujosios skaitmeninės technologijos, nes jomis naudojantis kontroliuojama, ribojama ir pakertama jų veikla; ragina dėti daugiau pastangų siekiant sukurti visapusišką pasaulinę

skaitmeninių technologijų teisinę sistemą, kurioje turėtų būti pasinaudota galimais tokių technologijų privalumais žmonių gerovei, kartu griežtai gerbiant žmogaus teises; primygtinai tvirtina, kad svarbi atvira, laisva, stabili ir saugi kibernetinė erdvė, kurioje laikomasi pagrindinių demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės vertybių; tvirtai remia savanoriškus, neprivalomus atsakingo valstybės elgesio kibernetinėje erdvėje standartus, kuriais gerbiamas piliečių privatumas ir pagrindinės teisės; ragina skubiai priimti Dirbtinio intelekto (DI) aktą kaip veiksmingą priemonę siekiant užtikrinti, kad dirbtinis intelektas būtų naudojamas šiuo tikslu, ypatingą dėmesį skiriant didelės rizikos dirbtiniam intelektui; ragina į didelės rizikos dirbtinio intelekto taikymo sritį įtraukti dėmesio ekonomiką, kurią, be kita ko, naudoja socialinės žiniasklaidos platformos, siekiant apsaugoti pažeidžiamas grupes nuo dezinformacijos ir manipuliavimo viešąja nuomone;

111. apgailestauja dėl autoritarinių režimų praktikos, be kita ko, apriboti piliečių prieigą prie interneto, įskaitant interneto tiekimo nutraukimą per viešus susibūrimus ir protestus; ragina ES ir jos valstybes nares, bendradarbiaujant su kitomis demokratinėmis valstybėmis, investuoti į mokslinius tyrimus ir technologijas, kurios sudarytų sąlygas visame pasaulyje užtikrinti netrikdomą ir įperkamą prieigą prie interneto; ragina ES finansuoti veiksmingų skaitmeninių būdų filtruoti melagingas naujienas, dezinformaciją bei piktavališką propagandą ir su ja kovoti mokslinius tyrimus;

o

o o

112. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininkės pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, ES specialiajam įgaliotiniui žmogaus teisių klausimais, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, JT Saugumo Tarybai, JT generaliniam sekretoriui, 78-osios JT Generalinės Asamblėjos sesijos pirmininkui, JT žmogaus teisių tarybos pirmininkui, JT vyriausiajai žmogaus teisių komisarei ir ES delegacijų vadovams.